

Društveni centar za djecu

Maleš, Nikolina

Master's thesis / Diplomski rad

2014

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

University of Split, Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy / Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:123:823444>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-08**

Repository / Repozitorij:

[FCEAG Repository - Repository of the Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU_ FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE

DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ ARHITEKTURE

AK. GOD. 2013./2014.

STUDENTICA: NIKOLINA MALEŠ

NASLOV DIPLOMSKOG RADA: DRUŠTVENI CENTAR ZA DJECU

LOKACIJA: SOLIN

MENTOR: DOC. NIKOLA POPIĆ

TEMA ODABRANOG PODRUČJA: DRUŠTVENA SKRB ZA OSTVARIVANJE

PRAVA DJECE U URBANOM PROSTORU

KOMENTORICA: PROF. DR. SC. ANČI LEBURIĆ

1. Tema odabranog područja: Društvena skrb za ostvarivanje prava djece u urbanom prostoru	1
2. Analize	10
3. Postojeće stanje- situacija lokacije	15
4. Koncept	16
5. Grafički prilozi:	
Situacija M 1: 1000	17
Situacija M 1: 500	18
Tlocrt prizemlja M 1: 200	19
Tlocrt kata M 1: 200	20
Presjek A-A M 1: 200	21
Presjek B-B M 1: 200	21
Presjek C-C M 1: 200	22
Presjek D-D M 1: 200	22
Presjek E-E M 1: 200	23
Presjek F-F M 1: 200	23
Sjeverna fasada M 1: 200	24
Južna fasada M 1: 200	24
Istočna fasada M 1: 200	25
Zapadna fasada M 1: 200	25
Detalj fasade M 1: 10	26
6. Prostorni prikazi:	
Aksonometrija	27
3D	28
7. Tehnički opis	30
8. Literatura	31

1. Uvod

Pored tolikog broja raznih građevina, počevši od crkava, trgovačkih centara, hotela, jeste li se ikada zapitali koliko je građevina namijenjeno djeci? Djeci su namijenjene škole i vrtići, ali što je s njihovim slobodnim vremenom? Za odrasle postoje različiti centri za provođenje slobodnog vremena, a znate li iti jedan centar za djecu koji omogućava široku lepezu aktivnosti?

Današnje društvo se zalaže za provođenje prava djece, ali djeca i mladi imaju pravo na odmor, slobodno vrijeme, igru i sudjelovanje u kulturnim i umjetničkim aktivnostima, a na ta se prava baš previše i ne misli. Kao „novopečena“ majka sve više sam zainteresirana za ovu temu i polako uviđam probleme s kojima se susreću roditelji i djeca. Stoga sam odlučila za svoj diplomski rad odabrati projekt društvenog centra za djecu.

Nakon odabrane teme nameće se pitanje gdje ju realizirati. Solin se nametnuo kao odličan izbor jer je jedan od rijetkih gradova u Republici Hrvatskoj s pozitivnim prirodnim prirastom te velikim brojem mladih obitelji.

Kroz ovaj rad dat ću razloge zašto odabrati baš Solin i zašto uopće izgraditi društveni centar za djecu.

2. Demografski aspekti u urbanom prostoru

Mjesto i luka Salona na čijim je temeljima nastao grad Solin spominje se još u IV. stoljeću prije Krista. Važnost Salone mijenjala se kroz povijest. Od ilirske luke i velikog kulturnog, trgovačkog i političkog centra, nakon prodora Avara 614.g., kada je grad porušen, a stanovništvo pobjeglo, Solin gubi na važnosti.

Međutim, zadnjih stotinjak godina stanje se mijenja zahvaljujući različitim čimbenicima. Razvojem industrije cementa, u Solinu, dolazi do velikog priljeva stanovništva, pa se broj od par tisuća stanovnika povećava na desetak tisuća. Osamdesetih godina 20.st. zbog velikih cijena građevinskog zemljišta u Splitu investitori se sve više okreću Solinu, te ulažu u stanogradnju. Izgradnjom velikog broja bespravno sagrađenih obiteljskih kuća, početkom devedesetih broj stanovnika u Solinu penje se na 15 tisuća. Isti trend se nastavlja, pa po popisu iz 2001. Solin broji 19 tisuća žitelja.

Podaci Državnog zavoda za statistiku iz 2008. pokazuju da je u cijeloj Hrvatskoj najveći demografski porast upravo u Solinu, i to za 4.974 stanovnika, odnosno 26,2%.

Podaci Državnog zavoda za statistiku iz 2008. godine za grad Solin- živorođenih329 - mrtvorodenih 0 - umrlih140 - umrle dojenčadi 2 - prirodni prirast 189 - sklopljenih brakova158 - razvedenih27 - vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)235

Prema najnovijem popisu iz 2011. godine broj stanovnika u Solinu je dodatno porastao, te broji ukupno 24.215. Sva solinska naselja, osim Vranjica, bilježe značajan porast stanovnika. Dok Hrvatska izumire, Solin bilježi rekordni prirast stanovništva.

Još treba naglasiti da je Solin populacijski među najmlađim gradovima u Hrvatskoj, budući da je prosječna starosna dob stanovnika 34,3 godine, a indeks vitalnosti 2,35, što znači da se na 100 umrlih rodi 235 djece. Poznavajući sve ove podatke jasno je zašto Solin nosi titulu grada Prijatelja djece i obitelji.

Uz jeftinije kvadrate stanova zbog kojih se velik broj mladih obitelji odlučio na doseljenje u Solin, porastu broja stanovnika svakako je doprinijela i razvijena socijalna politika grada.

Ovaj intenzivni porast stanovništva u Solinu (zajedno s rubnim područjem od 2001. do 2011. s 18.400 na 24.215) uvjetovali su intenzivnu urbanizaciju. Veliki broj novih stambenih jedinica (više od 4000 od 2001.godine), velik broj obitelji s djecom školske dobi uvjetuje potrebu izgradnje novih škola, vrtića, kao i društvenih sadržaja za djecu. U Solinu se povijesna i kulturna baština isprepliću sa komercijalnom, te objektima dnevnog življenja, a tu je i veliki broj ugostiteljskih objekata u gradskom središtu koje ima tendenciju i turističkog razvoja. Sve ovo zahtijeva intenzivnu urbanizaciju koja sa sobom donosi i negativne pojave koje nalazimo u svim urbanim sredinama (vandalizam, maloljetnička delikvencija, nasilje u obitelji, alkoholizam na javnim prostorima, ovisnosti...)

Izjave nekih od čelnih ljudi grada Solina govore o njegovoj demografskoj slici, te problemima koje ona povlači za sobom.

„Ponosan sam što se Solin ne uklapa u negativnu sliku većine hrvatskih gradova ili bolje rečeno što predstavlja perjanicu kad je u pitanju porast broja stanovnika“, kazao je gradonačelnik Boban. „Vidljiv je porast broja stanovnika, ali i porast broja objekata u gradu, iako to nosi sa sobom i određene probleme. To je na neki način poticaj svim gradskim strukturama da što intenzivnije i ubrzanije rade na razvoju i nadogradnji infrastrukture, prije svega mislim na vrtiće i škole koji su nam uz ovako mlado stanovništvo trenutno najpotrebniji“, ustvrdio je gradonačelnik pozivajući županijske i državne institucije da prepoznaju Solin kao grad koji intenzivno radi na populacijskom razvoju i da mu pruže određenu podršku kako bi se taj pozitivni trend nastavio i u budućnosti.

Blaženko Boban je također naglasio da je Solin najmlađi grad u Hrvatskoj jer mu je prosjek starosti žitelja 34 godine. Osim toga, u posljednjem desetljeću broj stanovnika u Solinu povećao se za jednu trećinu, pretežito mladih.

Dodao je i: „Još jednom moram naglasiti nezadovoljstvo što nismo pokrenuli izgradnju četvrte osnovne škole, posebno stoga što već godinu i pol dana imamo valjanu građevinsku dozvolu i riješene sve preduvjete za njenu realizaciju. Žao mi je što aktualna vlast ne prepoznaje važnost Solina u segmentu populacijske politike, te ne uvažava činjenicu da smo populacijski najmlađi grad u Hrvatskoj. U tom nas i na lokalnoj razini očekuje ozbiljan rad, pri tom prvenstveno mislim na rješavanje problema predškolskog odgoja zbog velikog priljeva stanovništva.“

Renato Prkić, predsjednik gradskog vijeća grada Solina izjavio je: „Želja nam je da Solin i dalje bude populacijski najmlađi grad u Hrvatskoj, te da našu budućnost temeljimo na mladima.“

Otvoren je sedamnaesti dječji vrtić u Solinu, a po riječima bivše premijerke, to je dokaz da u tom gradu ima sve više djece za koju treba graditi vrtiće. „To je dio populacijske politike i vlade, a mora biti i svakog grada, općine i županije“, istaknula je Kosor.

Zvonimir Dugeč, predsjednik solinskih laburista: „Najveći problemi u gradu Solinu vezani su uz ubrzani porast broja stanovnika koji se događa proteklih godina, a nažalost grad ga nije u stanju pratiti s komunalom infrastrukturom i popratnim društvenim sadržajima, primjerice školama, vrtićima, igralištima.“

Darko Meštrović, kandidat koalicije SDP-a i HNS-a za solinskoga gradonačelnika, smatra da je za kontinuirani gospodarski, komunalni i društveni razvoj Solina hitno potrebno izraditi strategiju sveobuhvatnog razvoja grada. „Solin ima značajan priljev stanovništva, ali nije dovoljno izgraditi zgradu i useliti ljude, jer stanje na terenu, nažalost, potvrđuje da građanima nisu osigurani odgovarajući komunalni i društveni standard.“

3. Društvena skrb

Ovakva demografska slika uvjetuje bogatiju, drugačiju društvenu skrb, primjerenu djeci i mladima, te mora afirmirati njihova ljudska prava.

Pojmom društvena skrb za djecu obično se označava sveukupno nastojanje i realizacija odraslih u korist djece. Ipak u praksi postoji šire i uže shvaćanje tog pojma:

- šire značenje obuhvaća sve poduzete mjere svih odraslih prema djeci, te i sudjelovanje djece u svome i ukupnome društvenom razvitku
- uže značenje obuhvaća organizirane aktivnosti s djecom i za djecu koje se ostvaruju izvan obitelji i institucija sustava odgoja i skrbi za djecu, dakle u njihovo slobodno vrijeme.

Širi pojam društvene skrbi o djeci odnosi se na svu djecu od rođenja do završetka njihovog osnovnog školovanja. Uključuje u svakodnevnom životu, planovima i programima razvitka ove mjere, sadržaje, aktivnosti: njegu djeteta, zaštitu obitelji, odgoj i obrazovanje djeteta, zdravstvenu preventivu i kurativnu zaštitu djeteta, socijalnu skrb za dijete, komunalno stambene potrebe djece, tvorničke, obrtničke i umjetničke proizvode za djecu, društveno organizirane aktivnosti djece u području kulture, športa, tehnike i drugih područja društvenog života djeteta, te aktivnu demografsku politiku. U skladu s tim je i Svjetski samit o djeci (1990.) obvezao sve države na to da izrađuju nacionalne programe djelovanja za djecu, s višegodišnjim trajanjem. I Republika Hrvatska ima takav program. (Paravina, 1999., 25, 26)

U Planu akcija Svjetskog samita za djecu (1990.) ističe se i da su današnja djeca građani svijeta sutrašnjice. Opstanak, zaštita, pravo na učenje i pun razvoj osobnih potencijala djece danas, temelj su kvalitete budućnosti društvene zajednice i čovječanstva u cjelini. Stoga ulaganje u dječji razvoj radi osiguravanja kvalitetne skrbi, te odgoja i obrazovanja koje će

omogućiti zadovoljavanje temeljnih potreba djeteta, kao i poticanje razvoja njegove cjelokupne ličnosti mora postati neodvojiv dio nacionalne vizije razvoja društva. (Milanović, Stričević, Maleš, Sekulić-Majurec, 2000., 1) Pravo je svakog djeteta na puni razvoj njegovih potencijala. Stoga se od zajednice očekuje da reagira uvijek kada je ostvarivanje toga prava ugroženo, odnosno kad obitelj nije sama u mogućnosti osigurati uvjete za takav razvoj. Društvena je zajednica odgovorna za stvaranje mreže izvanobiteljskih programa koji osiguravaju oživotvorenje prava djeteta. U stvaranju mreže programa koji pomažu zadovoljiti različite djetetove potrebe nužna je suradnja državnih i društvenih institucija, vladinih i nevladinih tijela, javnih i privatnih ustanova, te obitelji. Kvalitetna skrb i rani odgoj i obrazovanje koriste djetetu, njegovim roditeljima i cijeloj društvenoj zajednici.

Društvena zajednica odgovorna je za osiguravanje optimalnih uvjeta za razvoj svakog djeteta u izvan obiteljskim i velikim dijelom za utjecaje u obiteljskom kontekstu. Između ostalog, ona treba osigurati dovoljno raznolikih kvalitetnih programa (različitih u smislu vrste, dnevnog trajanja, vremena i provedbe programa) koji odgovaraju potrebama djeteta.

Stoga društvena zajednica treba djetetu osigurati optimum koji podrazumijeva: društveno okruženje koje uvažava, osigurava, promiče i štiti djetetova prava na igru, obrazovanje, izražavanje i odgovarajuće poticaje, na zaštitu osobnosti, kulturni i nacionalni identitet, kao i oživotvorenje prava svakog djeteta na njemu odgovarajuću skrb, zaštitu i poticaje, te na djetetu odgovarajuće izvan obiteljske odgojno-obrazovne utjecaje. (Maleš, Milanović, Stričević, 2003.) Skrb za dijete u razdoblju njegova ranog djetinjstva proces je oblikovanja omogućavajuće okoline koja uvažava djetetove potrebe i njegova prava, te je prihvaćajuća i stimulativna. Poticanje djetetova razvoja proces je koji u situaciji odgovarajuće skrbi za dijete i za njegove potrebe omogućava iskazivanje djetetove osobnosti, njegovih interesa, navika i stavova, te time omogućava djetetu da iskaže sve svoje potencijale i razvija sposobnosti. Skrb za dijete i poticanje njegova razvoja procesi su koji nadilaze okvire obiteljskog utjecaja, te u demokratskim i humanistički orijentiranim društvima pripadaju području javnog interesa i podignuti su na razinu javne potrebe. Na društvenoj razini ti se procesi odlikuju holističkim i integriranim pristupom. Holistički (cjelovit, sveobuhvatan) pristup nalaže društvu skrb za svu djecu, zadovoljavanje potreba i poticanje razvoja u svim razdobljima djetinjstva, pozitivan utjecaj na sve dimenzije djetetova razvoja, te potporu svim čimbenicima visoke kvalitete ranog razvoja. (Milanović, Stričević, Maleš, Sekulić-Majurec, 2000., 15).

Pravo je svakog djeteta na puni razvoj njegovih potencijala. Stoga se od zajednice očekuje da reagira uvijek kada je ostvarivanje toga prava ugroženo, odnosno kad obitelj nije sama u mogućnosti osigurati uvjete za takav razvoj. Društvena je zajednica odgovorna za stvaranje mreže izvanobiteljskih programa koji osiguravaju oživotvorenje prava djeteta. U stvaranju mreže programa koji pomažu zadovoljiti različite djetetove potrebe nužna je suradnja državnih i društvenih institucija, vladinih i nevladinih tijela, javnih i privatnih ustanova, te obitelji. Kvalitetna skrb i rani odgoj i obrazovanje koriste djetetu, njegovim roditeljima i cijeloj društvenoj zajednici. Društvena zajednica odgovorna je za osiguravanje optimalnih uvjeta za razvoj svakog djeteta u izvan obiteljskim i velikim dijelom za utjecaje u obiteljskom kontekstu. Između ostalog, ona treba osigurati dovoljno raznolikih kvalitetnih programa (različitih u smislu vrste, dnevnog trajanja, vremena i provedbe programa) koji odgovaraju potrebama djeteta.

Stoga društvena zajednica treba djetetu osigurati optimum koji podrazumijeva: društveno okruženje koje uvažava, osigurava, promiče i štiti djetetova prava na igru, obrazovanje, izražavanje i odgovarajuće poticaje, na zaštitu osobnosti, kulturni i nacionalni identitet, kao i oživotvorenje prava svakog djeteta na njemu odgovarajuću skrb, zaštitu i poticaje, te na djetetu odgovarajuće izvan obiteljske odgojno-obrazovne utjecaje. (Maleš, Milanović, Stričević, 2003., 185)

Skrb za dijete u razdoblju njegova ranog djetinjstva proces je oblikovanja omogućavajuće okoline koja uvažava djetetove potrebe i njegova prava, te je prihvaćajuća i stimulativna. Poticanje djetetova razvoja proces je koji u situaciji odgovarajuće skrbi za dijete i za njegove potrebe omogućava iskazivanje djetetove osobnosti, njegovih interesa, navika i stavova, te time omogućava djetetu da iskaže sve svoje potencijale i razvija sposobnosti. Skrb za dijete i poticanje njegova razvoja procesi su koji nadilaze okvire obiteljskog utjecaja, te u demokratskim i humanistički orijentiranim društvima pripadaju području javnog interesa i podignuti su na razinu javne potrebe. Na društvenoj razini ti se procesi odlikuju holističkim i integriranim pristupom. Holistički (cjelovit, sveobuhvatan) pristup nalaže društvu skrb za svu djecu, zadovoljavanje potreba i poticanje razvoja u svim razdobljima djetinjstva, pozitivan utjecaj na sve dimenzije djetetova razvoja, te potporu svim čimbenicima visoke kvalitete ranog razvoja. (Milanović, Stričević, Maleš, Sekulić-Majurec, 2000., 15)

Učenje kao pravo djeteta uključuje razvoj kognitivnih sposobnosti, tjelesnih mogućnosti i socijalnih vještina, a sve je to rezultat djetetove interakcije s različitim vanjskim čimbenicima među kojima su najznačajniji skrb, ljubav i pažnja roditelja, ali i igra i druženje s drugom djecom, te briga i odgoj profesionalnih odgojitelja. (Milanović, Stričević, Maleš, Sekulić-Majurec, 2000., 1)

Na razini Splitsko-dalmatinske županije, Solin je prepoznat kao grad koji predvodi idejama, programima i akcijama koje se odnose na pomoć obiteljima i mladima. Ulaže značajna sredstva u uređenje i opremanje prostora u kojem bi stručnjaci raznih profila provodili savjetodavni i terapijski rad s obiteljima u krizi kao i u preventivne programe za mlade.

Jedna od takvih institucija je i Centar za djecu, mladež i obitelj, proizašao iz dobre suradnje grada i Vijeća za prevenciju kriminaliteta. Centar je osnovan s namjerom osmišljavanja, provođenja i koordiniranja raznih programa i akcija namijenjenih djeci, mladima, potencijalnim i aktualnim roditeljima te svim članovima obitelji. Uz savjetovalište pokrenuta je i Radionica za vježbanje socijalnih vještina, namijenjena djeci osnovnoškolskog uzrasta.

Solin s ponosom nosi titulu Grad prijatelj djece. Akciju pod nazivom „Gradovi i općine – prijatelji djece“ 1999. godine su pokrenule i vode dvije udruge: Savez društava Naša djeca Hrvatske i Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju dok na lokalnoj razini, u gradovima i općinama, Akciju vode koordinacijski odbori. Pokrovitelj Akcije je Ured UNICEF-a za Hrvatsku, a od 2005. do 2008. Akcija se provodila i uz suradnju Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Cilj Akcije je motivirati tijela lokalne uprave i samouprave, stručne službe, ustanove za djecu, pravne subjekte, udruge građana te roditelje i djecu u lokalnim zajednicama da potpunije i brže ostvaruju prava i potrebe djece, priznata u Konvenciji UN-a o pravima djeteta koja obvezuje sve odrasle da čine što najviše mogu kako bi se svako dijete potpuno i skladno razvijalo i pripremio za život i korisno djelovanje u zajednici.

Program Akcije obuhvaća sva područja života djeteta u lokalnoj zajednici te afirmira holistički pristup cjelokupne zajednice usmjerene na dobrobit djece, stvarajući sigurno i poticajno okruženje za djecu. Tako je hrvatski program razrađen putem 123 zahtjeva u 10 područja važnih za život djece:

1. programiranje i planiranje za djecu,
2. financijska sredstva za djecu,
3. podrška i potpora udrugama za djecu,
4. dijete u sigurnom i zdravom gradu,
5. zdravlje djece,
6. odgoj i obrazovanje djece,
7. socijalna skrb za djecu,
8. kultura i šport za djecu,
9. slobodno vrijeme i rekreacija za djecu i
10. podrška i pomoć roditeljima u skrbi i odgoju djece.

U Akciju se dobrovoljno uključuju gradovi i općine, a trenutno u Akciji sudjeluje 88 gradova i općina od kojih je njih 28 G/O dostiglo prestižan naziv – prijatelj djece.

Akcija se provodi na način da se potiče međusektorska suradnja u lokalnim zajednicama u korist djece, ocjenjuju postignuti rezultati, medijski prati i informira o tome širu javnost te dodjeljuju javna društvena priznanja u obliku postavljanja velike natpisne ploče na ulazima u gradove/općine koji/e ispune propisane programske zahtjeve i dostignu status „grad/općina – prijatelj djece“. U okviru programa važno mjesto ima aktivno sudjelovanje djece u lokalnoj zajednici.

Zbog svojeg značaja u ostvarivanju nacionalnih mjera djelovanja za djecu u Hrvatskoj, ova je Akcija uvrštena u Nacionalni plan aktivnosti za prava i interese djece za razdoblje od 2006. do 2012. godine, a od kraja 2008. godine Središnji koordinacijski odbor se uključio i u rad Mreže europskih gradova prijatelja djece (EN CFC).

U zadnjih deset godina program Gradovi i općine – prijatelji djece doprinosi pozitivnim promjenama u korist djece, a lokalne uprave i samouprave, ustanove, institucije udruge i pojedinci provedbom ove Akcije otvaraju nove prostore za međusobnu suradnju, komunikaciju i partnerstvo te pokreću i ostvaruju konkretne aktivnosti za djecu.

Gradovi i općine – prijatelji djece su sredine koje sustavno brinu o zaštiti djece i njihovim pravima i potrebama. Imati status grada ili općine – prijatelja djece donosi svojevrsan ugled zajednici da skrbi za potrebe svojih najmlađih sugrađana i uvažava mišljenje djece.

Postizanjem ovog uglednog naziva, nisu ostvareni svi ciljevi najviše skrbi za djecu, a time i krajnji cilj ovog programa. Naprotiv, postignuti naziv obvezuje lokalne zajednice da i dalje povećavaju standarde dobrog socijalnog, gospodarskog, zdravog, ekološkog, obrazovnog i kulturnog mjesta za život sve djece, stvarajući dugoročno sigurno i poticajno okruženje za rast i razvoj djeteta.

4. Prava djece

Da bi se cjelovito tumačila i ostvarivala prava djeteta, moraju se najprije razumjeti širi aspekti: što je pravo uopće i što su prava čovjeka (ljudska prava).

Pojam prava tumači se kao sustav društvenih normi sankcioniranih od strane države, a omogućuje ostvarivanje društvenog organiziranja i djelovanja ljudi. S pozicije pojedinca to je zakonom precizirana mogućnost ponašanja čovjeka, u funkciji njegovih vlastitih interesa.

Pojam prava čovjeka u najširem smislu obuhvaća i biološke potrebe čovjeka i sve one uvjete života koji moraju omogućiti svakom ljudskom biću da potpuno razvije i koristi se svojim ljudskim osobinama, te da ostvaruje i zadovoljava svoje društvene potrebe.

Da bi se život u ljudskoj zajednici ostvarivao normalno, uredno i u dogovorenim odnosima, potrebno je točno utvrditi prava i slobode za sve, a onda ih sporazumno prihvatiti i ozakoniti. (Paravina, 1999., 21, 22)

Dokumenti o pravima ljudi donose se od 17. st., a najznačajniji su Deklaracija o pravima čovjeka i građanina iz 1789., te Opća deklaracija o pravima čovjeka iz 1948. godine. Ovom UN-ovom deklaracijom su utvrđena građanska, politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava koja pripadaju svim ljudima. Ti dokumenti su bili poticaj da iz njih postupno izrastu prava djeteta i da se iskazuju najprije u obliku preporuka, pa deklaracija, a sada i konvencija.

Tako su postepeno nastala ova četiri svjetska dokumenta o pravima djeteta:

- Prvi svjetski dokument o pravima djeteta, nastao 1924. godine pod nazivom: Deklaracija o pravima djeteta
- Prva deklaracija UN-a o pravima djeteta, donesena 1948. godine
- Dopunjena Deklaracija UN-a o pravima djeteta, donesena 1959. godine
- Konvencija UNICEF-a o pravima djeteta, donesena 1989. godine

Prava djeteta što se tiče njihove namjene i sadržaja možemo iskazati i uvjetno ih razvrstati u ovih osam kategorija: osobna (individualna, građanska), socijalna, zdravstvena, obrazovna, kulturna, društvena, ekonomska i pravosudno-zaštitna. (Paravina, 1999., 23)

Konvencija o pravima djeteta (1989.) temeljni je međunarodni dokument kojim se reguliraju prava djeteta. U tom se dokumentu ističe da je obveza države razvijati sustav skrbi, te odgoja i obrazovanja koji promiče razvoj sve djece i koji je dostupan svoj djeci. Potpisivanjem i ratifikacijom Konvencije Republika Hrvatska je preuzela sve obveze koje iz nje proizlaze. Omogućavanje djetetu da ostvari svoja prava zadatak je i obveza čitave društvene zajednice. (Milanović, Stričević, Maleš, Sekulić-Majurec, 2000., 1)

1.1. UNICEF-ova Konvencija o pravima djeteta

Konvencija o pravima djeteta je pravni dokument koji ima snagu zakona, a određuje položaj djece i mladih u društvu. Prihvaćena je na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda 20. Studenog 1989. godine i danas predstavlja najprihvaćeniji međunarodni dokument o ljudskim pravima ikad donesen. Gotovo su sve vlade država svijeta potpisale Konvenciju i time se obvezale na pridržavanje njezinih odredaba. Sadrži 41 članak koji govori o pravima djeteta. (Maleš, Stričević, 2005., 4)

Republika Hrvatska, kao stranka Konvencije, uvrstila se među one napredne zemlje koje su preuzele obvezu osiguranja i zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda. Poštivanje, zaštita i promicanje ljudskih prava zadatak je koji proizlazi iz hrvatskoga Ustava, a o njegovu ostvarenju ovisi sigurnost i dobrobit današnjeg pučanstva, kao i budućih naraštaja. U želji da pridonese jačanju demokracije i društva u kojemu će svaki pojedinac uživati temeljna ljudska prava.

Konvencija je instrument koji treba pridonijeti razvijanju optimalnih uvjeta za djetetov rast i razvoj, kako bi se ono razvijalo skladno u tjelesnom, umnom, emocionalnom i socijalnom pogledu, u uvjetima slobode, dostojanstva, prihvaćanja, ljubavi i razumijevanja. (Maleš, Stričević, 2004., 7)

Djeca se rađaju s temeljnim slobodama i pravima koja pripadaju svim ljudskim bićima. No, s obzirom na tjelesnu i psihičku nezrelost nameće se potreba isticanja posebnih prava djeteta na zaštitu koja proizlaze upravo iz te činjenice. Upravo je to osnovno polazište Konvencije o pravima djeteta. To je prvi dokument u kojemu se djetetu pristupa kao subjektu s pravima.

S obzirom na vrste prava na koje se odnose, članci Konvencije mogu se razvrstati na sljedeći način:

Prava preživljavanja, razvojna prava, zaštitna prava, te prava sudjelovanja. Sva su ta prava potrebna da bi se dijete razvilo u psihofizički cjelovitu osobu.

Razvojna prava

Uključuju one članke Konvencije koji osiguravaju djetetu najbolji mogući razvoj. To su primjerice: pravo na obrazovanje, pravo na igru, pravo na slobodno vrijeme, pravo na kulturne aktivnosti, pravo na informiranje, pravo na slobodu misli i izražavanja.

Prava sudjelovanja

Uključuju one članke koji omogućuju djetetu aktivno sudjelovanje u svojem okruženju, regionalnom / nacionalnom / svjetskom, koja ga pripremaju za aktivnog građanina u budućnosti. To su primjerice: pravo na slobodno izražavanje svojih misli i pravo na udruživanje.

Članci Konvencije vezani za projekt društvenog centra za djecu glase:

- Članak 13. Dijete ima pravo na slobodu izražavanja; to pravo mora, neovisno o granicama, uključivati slobodu traženja, primanja i širenja obavijesti i ideja svake vrste, usmeno ili pismeno, tiskom ili umjetničkim oblikovanjem ili kojim drugim sredstvom prema izboru djeteta.
- Članak 31. 1. Države stranke priznaju djetetu pravo na odmor i slobodno vrijeme, na igru i razonodu primjerenu njegovoj dobi, kao i na slobodno sudjelovanje u kulturnom životu i umjetnostima. 2.
- Članak 29. Države stranke slažu se da obrazovanje djeteta treba usmjeriti prema punom razvoju djetetove osobnosti, nadarenosti, duševnih i tjelesnih sposobnosti.
- Članak 15. Države stranke priznaju djetetu prava na slobodu udruživanja i slobodu mirnog okupljanja.

5. Zaključak

Kroz ovaj rad osvrnula sam se na prava djece, pozvala se na članak 13, 15, 29 i članak 31 Konvencije o pravima djeteta da bih opravdala izgradnju društvenog centra za djecu i mlade te obrazložila zašto bih projekt realizirala baš u Solinu.

Solin je grad s pozitivnim prirodnim prirastom i velikim brojem djece. Djeci i mladima je potreban društveni centar i najbolje ga je izgraditi u takvom gradu. Pored Solina su i ostali gradovi u blizini i šire čiji se stanovnici mogu također koristiti društvenim centrom, a zbog dobre prometne povezanosti to im je omogućeno.

Djeca imaju pravno na slobodu izražavanja, te slobodu da kreiraju svoje slobodno vrijeme. Međutim, mogućnosti koje Solin nudi su male. Ni škole ne nude mnoge izvanastavne aktivnosti. Kada bi se u Solinu izgradio ovakav društveni centar djeca bi profitirala. Društveni centar sa svojom širokom lepezom aktivnosti nudi razvoj raznih dječjih kompetencija, od motoričkih do socijalnih i emocionalnih. I problema s tinejđerima bi bilo manje jer umjesto da se zbog izostanka aktivnosti „bave“ vandalizmom, okrenuli bi se pozitivnom razvoju svojih ličnosti i mogli bi promicati moralne vrijednosti i ljudska prava, pogotovo prava djece stoga smatram da su ovakvi društveni centri prijeko potrebni.

PROTOPOVIJESNO DOBA
3. st. pr. Kr.

RIMSKO DOBA
48. god. pr. Kr.

sredina 3. st.

SREDNJI VIJEK
oko 614. god.

oko 800. god.

10. st.

1075. god.

NOVO DOBA
16. st.

osnovana grčka kolonija Salona

Salona dobiva status rimske kolonije, te postaje središte Ilirika

u Saloni se razvija kršćanska zajednica

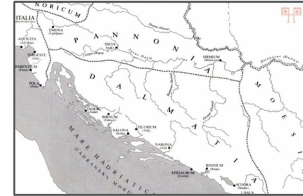
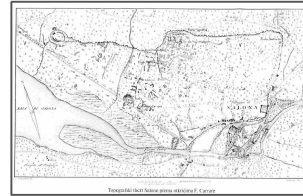
grad porušen od Avara i Slavena

doseljenje Hrvata van zidina rimske Salone, na istok uz rijeku i zapad sve do Trogira

kraljica Jelena dala sagraditi dvije crkve na području Solina

u Solinu okrunjen hrvatski kralj Zvonimir

druga propast Salone turska okupacija

Solin je prvotno postojao pod imenom Salona i bio je grčka kolonija osnovana u 3.st.pr.Kr., a zatim i rimska. Salona je imala 60 000 stanovnika i bila je četvrti po veličini grad u Rimskome Carstvu. Bila je središte provincije Ilirik, a kasnije i nadbiskupsko središte ovih krajeva. Salona je pala pod navalom Slavena i Avara u 7. stoljeću. Još i dan danas traju iskapanja nekad veličanstvenog grada, koji je bio značajan i u starohrvatskoj i starokršćanskoj povijesti. On se navodi kao mjesto prvih pokrštavanja Hrvata, u bazilici Sv. Petra i Mojsija je okrunjen hrvatski kralj Zvonimir, a kraljica Jelena Slavna je podigla dvije crkve na njenom tlu.

Od antičke Salone, nekad glavnog grada rimske provincije Dalmacije o čijoj veličini, blagostanju i raskoši svjedoče impozantne zidine s kulama, i vratima, forum s hramovima, amfiteatar, groblja sa salonitanskim mučenicima (Manastirine, Kapljuč, Marusinac) do vremena hrvatskih vladara, kada je Gospinim otokom kročila kraljica Jelena i krunidbe kralja Zvonimira u Šupljoj crkvi 1075. godine, Solin je uistinu grad spomenik...

Salona je grad koji se na izmaku antičkog svijeta gasi, nestaje i više se ne obnavlja.

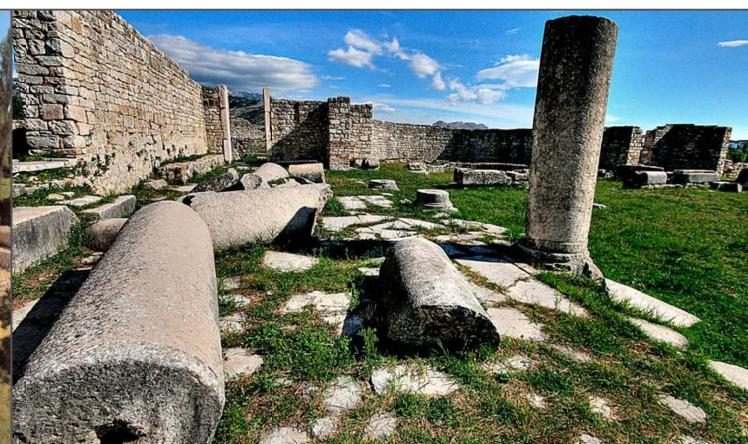
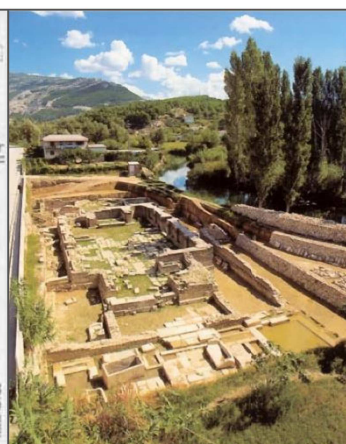
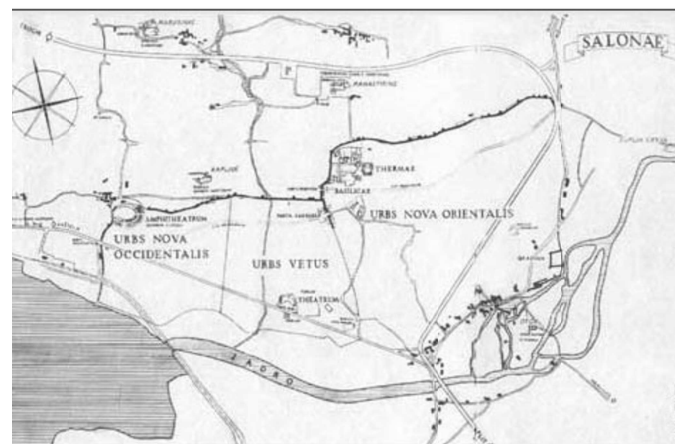
Prvi je grad, točnije jezgra buduće Salone, bila na obali. Tu su se, uz more, ponajprije u luci, odvijali prvi trgovački i ostali doticaji između Grka i domorodaca Delmata. Taj najstariji dio grada, tj. dio grada uz luku, postaje tijekom vremena nadasve važan, postaje pravo središte grada. Opasuje se zidinama; u njemu se u rano carsko doba (prva polovica 1. stoljeća poslije Krista) i nešto poslije, formira središnji gradski trg, a potom gradi forum s pripadajućim zgradama (kapitolij s hramovima, kurija), nešto južnije teatar, pa nedaleko od te jezgre, na zapad, i amfiteatar. Salona je već tada bila na putu da postane administrativno središte provincije Ilirik. Njezino širenje, a osobito ono svršetkom 1. i tijekom 2. stoljeća, odvijalo se ustaljenim načinom iskorištavanja najbližega prostora: najprije uz cestu koja je iz grada vodila na zapad i na istok. Stoga se dogodilo da je grad poništio postojeća gradska groblja uz te ceste i na taj način dobio nepravilan oblik. Osobito uspješno razdoblje u povijesti Salone predstavlja druga polovica 3. stoljeća, otprilike do cara Dioklecijana. On je, kako se vjerovalo, bio rodom iz ovih krajeva pa je tobože zato, u neposrednoj blizini Salone sagradio glasovitu palaču.

U Saloni su, u drugoj polovici 3. stoljeća, kao i u mnogim onodobnim velikim i mnogoljudnim gradovima diljem Sredozemlja, u kojima se miješalo stanovništvo razna porijekla, djelovali tumači raznih religija i orijentalnih kultova. Među njima i propovjednici kršćanske vjeroispovijedi. Ta je, od druge polovice 3. stoljeća, u ovome gradu postupno zadobivala sve više sljedbenika. Od prvih boraca za Kristovo učenje poznat je Venancije, koji je bio upućen iz Rima da propovijeda po Dalmaciji i Panoniji. Postao je u doba cara Valerijana (253.-260.) prvi biskup u Saloni.

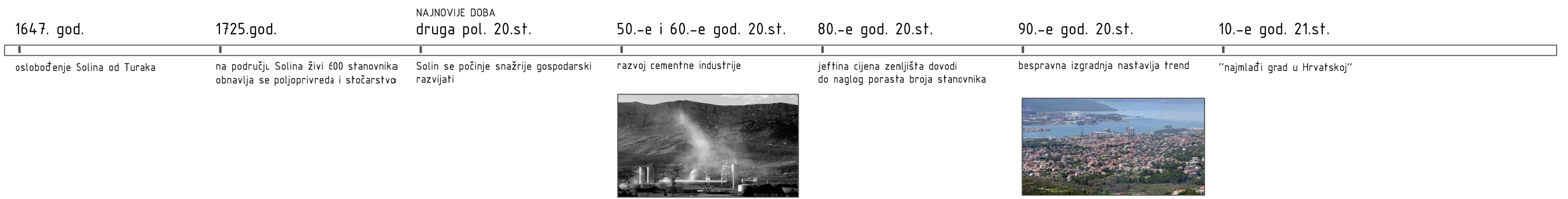
"Pad" Salone, odnosno osvojenje od tobožnjih Avara i Slavena, dogodio se u 7.st. Sve bliža opasnost koja im je prijetila nagonila je Salonitance da odlaze iz svojega grada i preseljuju se u nedaleku Dioklecijanovu palaču, utemeljujući na taj način jedan novi grad, Split (Spalatum), koji postaje nasljednikom rimske Salone. Napušten od ljudi i našavši se izoliran prekidanjem one važne prometnice more-obala-zaleđe, salonitanski kraj gubi svoje vrijednosti i značaj koje je dotad posjedovao i u cijelosti se ruralizira. Hrvati su došli nekoliko godina poslije prvoga slavensko - avarskoga prodora, dakle u prvoj polovici 7. stoljeća, a po drugima, što nam se čini mnogo vjerojatnijim, oko 800. godine. Naselili su se, kad je riječ o ovome području, izvan staroga rimskoga grada Salone, na istok uz rijeku Salon i na zapad, sve do Trogira. Deveto i deseto stoljeće su doba u kojem se oblikuje srednjovjekovna Hrvatska. Hrvatski kralj Zvonimir okrunjen je u Saloni 1075. godine i to u bazilici sv. Petra i Mojsija, danas zvanaj Šuplja crkva. A kraljica Jelena dala je sagraditi dvije crkve u Solinu: Crkvu svetog Stjepana koja je služila kao grobnica kraljeva i crkvu svete Marije na Gospinu otoku kao krunidbenu baziliku. Pokraj današnje solinske crkve Gospe od Otoka pronađen je sarkofag i nadgrobnji natpis kraljice Jelene.

Svršetkom 15. stoljeća nazire se i u ovim stranama turska opasnost jer je ta ekspanzivna sila stigla prilično blizu Dalmaciji. U 16.st. dolazi do druge propasti Salone, odnosno turske okupacije. Ratovi Mletaka s Turskom, prekinuli su to plodonosno trgovanje morem i kopnom pa se grad Split i čitavo njegovo okružje vratilo u skromnije okvire. Solinski je kraj, napušten i opustošen, dočekaao svršetak mletačko - turskih ratova: oslobođenje Solina (1647.) i Klisa (1648.). Potom je, svršetkom 17. stoljeća, na zapušteno i bezljudno solinsko-vranjičko područje, kraj prema Kaštelima, zatim Solin, Klis i kraj oko Kamena, naselilo, vjeruje se, više od šest stotina obitelji. Pretežno su bili iz Dalmatinske zagore, iz nedaleka zaleđa, ponajviše iz okolice Drniša, koji su sa sobom donijeli skromno blago. U 18. stoljeću počinje se obnavljati skromno lokalno poljodjelstvo i stočarstvo ograničenih razmjera, uvjetovanih i prirodnim i gospodarskim okolnostima.

Solinske, pak, ruševine potiču zanimanje još u doba renesanse. Početkom 19. stoljeća raste ukupno kulturno i duhovno ozračje u kojem arheološke starine postupno dobivaju i važnost, i opće priznatu vrijednost.

Solin se počeo snažno gospodarski razvijati u drugoj polovici prošlog stoljeća. Nositelj doseljavanja stanovništva i pokretanja cijelog niza djelatnosti bila je proizvodnja cementa. U Solinu se nalaze dvije cementare tvrtke Dalmacijacement, najvećeg proizvođača cementa u Republici Hrvatskoj. Iako proklamirani zaštitnici okoliša, povremenim nepoštivanjem ekoloških propisa predstavljaju rizik za zdravlje okolnog stanovništva. Najveću ekološku opasnost pak predstavlja tvornica azbestnih proizvoda Salonit, smještena u solinskom naselju Vranjic, za čije se zatvaranje zalaže lokalna sredina. U istom je naselju smješteno i remontno brodogradilište "Viktor Lenac" te Jadranska pivovara. Također, u Solinu se nalazi i središte poslovne jedinice Ine za ovaj dio Dalmacije, koje se sastoji od administrativnog i skladišnog dijela te lučkog terminala za prekrcaj naftnih derivata. U Solinu se nalaze i punionica pića Coca Cola te tvornica Ad plastik, poznata po proizvodnji jedrilica i auto dijelova. Zbog blizine grada Splita ovdje su se smjestili i veliki prodajni centri, autosaloni i slični uslužno-trgovački objekti. Poduzetništvo u odnosu na okruženje nije snažnije razvijeno. Turizam, koji zbog povijesne baštine ima potencijala, praktički ne postoji.

Solin rast stanovništva kroz posljednjih stotinjak godina duguje različitim čimbenicima. U početku se radilo o priljevu stanovništva vezano uz razvoj industrije cementa u samom gradu. Grad je u tom periodu narastao s par tisuća stanovnika na desetak tisuća stanovnika. U idućem periodu, od 80-ih godina 20. stoljeća, cijena građevinskog zemljišta u Splitu tjera investitore da ulažu u stanogradnju u Solinu. Zajedno s gradnjom bespravnih obiteljskih kuća, na koju vlast zatvara oči, to dovodi do brojke od petnaestak tisuća stanovnika početkom devedesetih. Kako se i u samostalnoj Hrvatskoj nastavljaju isti trendovi, grad dolazi do 19 tisuća stanovnika po zadnjem popisu 2001. Naglo povećanje broja stanovnika u zadnjih 15 godina dovelo je do niza problema s infrastrukturom (s odvodnjom fekalija, u elektroenergetskoj mreži, s neuvjetnim prometnicama i sl.) te s nedostatkom odgojno-obrazovnih ustanova. Ti se problemi u pojedinim djelovima rješavaju, ali nažalost presporo.

Solin je danas prepoznatljiv po sljedećim slikama.

Starine- ostaci antičkog grada Salone, metropole rimske provincije Dalmacije.

crkva i livada Gospe od Otoka- na Gospinom otoku u Solinu, opkoljenom rukavcima rijeke Jadro smještena je crkva, jedna od dvije koje je dala podići hrvatska kraljica Jelena 976. godine. Ispred crkve nalazi se livada, uvijek rado posjećena od strane mladih obitelji s djecom, ali i starijih.

Gašpina mlinica- Gašpina je mlinica jedna od rijetkih još sačuvanih mlinica na rijeci Jadro. Građena je početkom 18 st. Unutar mlinice sačuvani su statični kamni dijelovi mlinova s kamenim mlinskim kolima. Gašpina će mlinica mljeti žito sve do šezdesetih godina 20. stoljeća. Potom je napuštena i prepuštena zubu vremena. Konac 20. stoljeća dočekuje urušenog krova i devastirane unutrašnjosti. Grad Solin uskoro započinje njezinu obnovu te nakon pet godina u rujnu 2008. daruju Solinjanima i njihovim gostima zgradu kojoj je vraćen negdašnji sjaj. Danas je upisana u Registar spomenika kulture Republike Hrvatske.

rijeka Jadro- Rijeka Jadro izvire u podnožju Mosora na 35 metara nadmorske visine, a ulijeva se u solinski zaljev nakon 4,5 km dugog toka. Svojim kratkim tokom oploduje i donosi život ovom kraju, napajajući osim Solina, grad Split, Kaštela, Trogir i okolnih mjesta. U Solinu rijeku Jadro zovu „Solinska Rika”, a zbog njena značaja i događaja iz starohrvatske povijesti, često se naziva i "hrvatskim Jordanom".

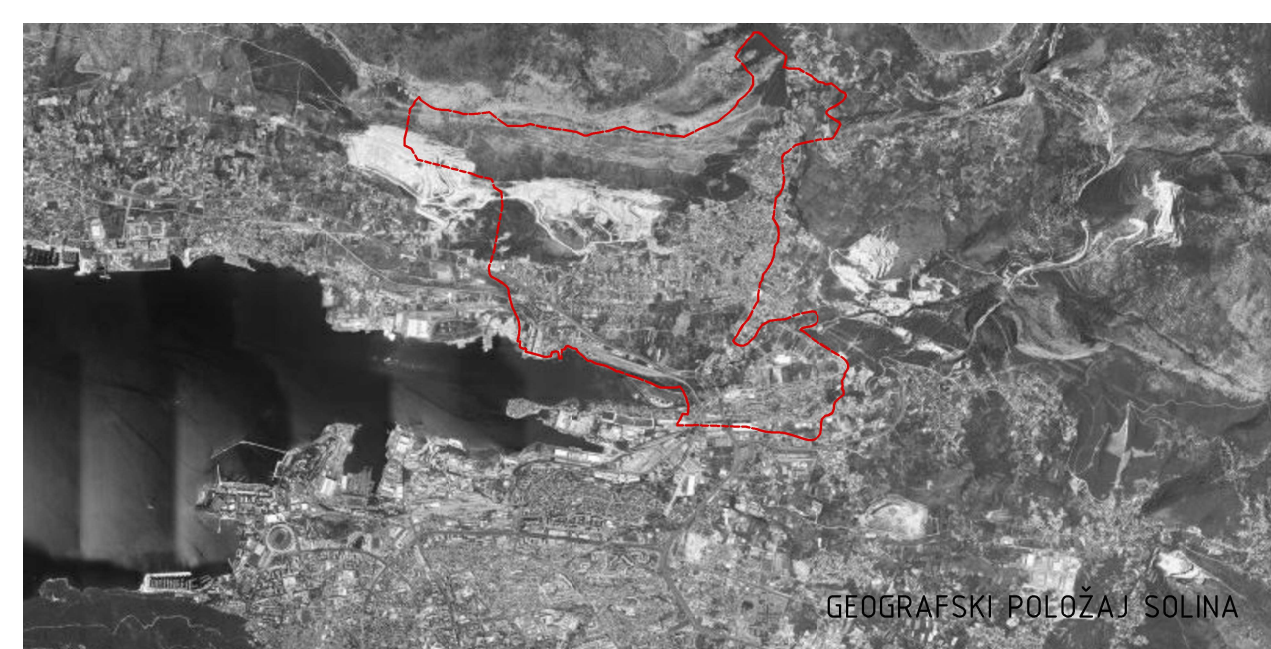
blagdan Male Gospe- Proslava Dana grada i blagdana Male Gospe, zaštitnice grada, održava se 8. rujna svake godine, i sastoji se od bogatog vjerskog, zabavnog i sportskog programa te tradicionalnog sajma.

kulturne manifestacije u Gradini- Sjeverno od crkve Gospe od Otoka nalazi se Gradina, utvrda za koju se misli da su je u XVI. stoljeću sagradili Turci za opsade Klisa. Gradina je znamenita po svojoj crkvi, a danas se u njoj održavaju razne kulturne manifestacije, koncerti, dramske predstave...

djeca- Solin, povijesno jedan od najstarijih gradova u Hrvatskoj, prema popisu stanovništva, je populacijski najmlađi gdje prosječna starosna dob stanovnika iznosi 34,3 godine a indeks vitalnosti stanovništva 2,4, što uvelike doprinosi titulu koju grad Solin s ponosom nosi posljednjih godina - titulu grada Prijatelja djece. Dok Hrvatska izumire, Solin iz godine u godinu bilježi rekordni prirast broja stanovništva. Ovaj intenzivan porast broja stanovništva uvjetovao je i intenzivniju urbanizaciju. Velik broj novih stambenih jedinica, mladih obitelji s djecom uvjetuje potrebu izgradnje škola, vrtića, kao i društvenih sadržaja namjenjenih najmlađima. Ovakva demografska slika uvjetuje drugačiju i bogatiju društvenu skrb, primjereniju djeci i mladima, kako bi afirmirala njihova ljudska prava.

GEOGRAFSKI POLOŽAJ SOLINA

POLOŽAJ LOKACIJE

Solin je grad u središnjoj Dalmaciji, smješten 5 km sjeveroistočno od Splita, s kojim je urbanistički srastao. Okružen je planinama Kozjak i Mosor, a kroz njega protječe rijeka Jadro, u blizini čijeg ušća se i smjestio. Proteže se na površini od 18 km², a broji 24.125 stanovnika.

Lokacija se nalazi u samom centru Solina. Odabrana je zbog dobre prometne povezanosti, kao i blizine različitih sadržaja srodnih društvenom centru za djecu. Budući da se nalazi na obodu državne ceste D8 koja povezuje Trogir-Kaštela-Solin-Split-Omiš, predviđeno je korištenje ne samo lokalnog stanovništva, već i šire. Pristup samoj parceli omogućen je s kolno-pješačkih prilaza sa sjeverne, južne i istočne strane.

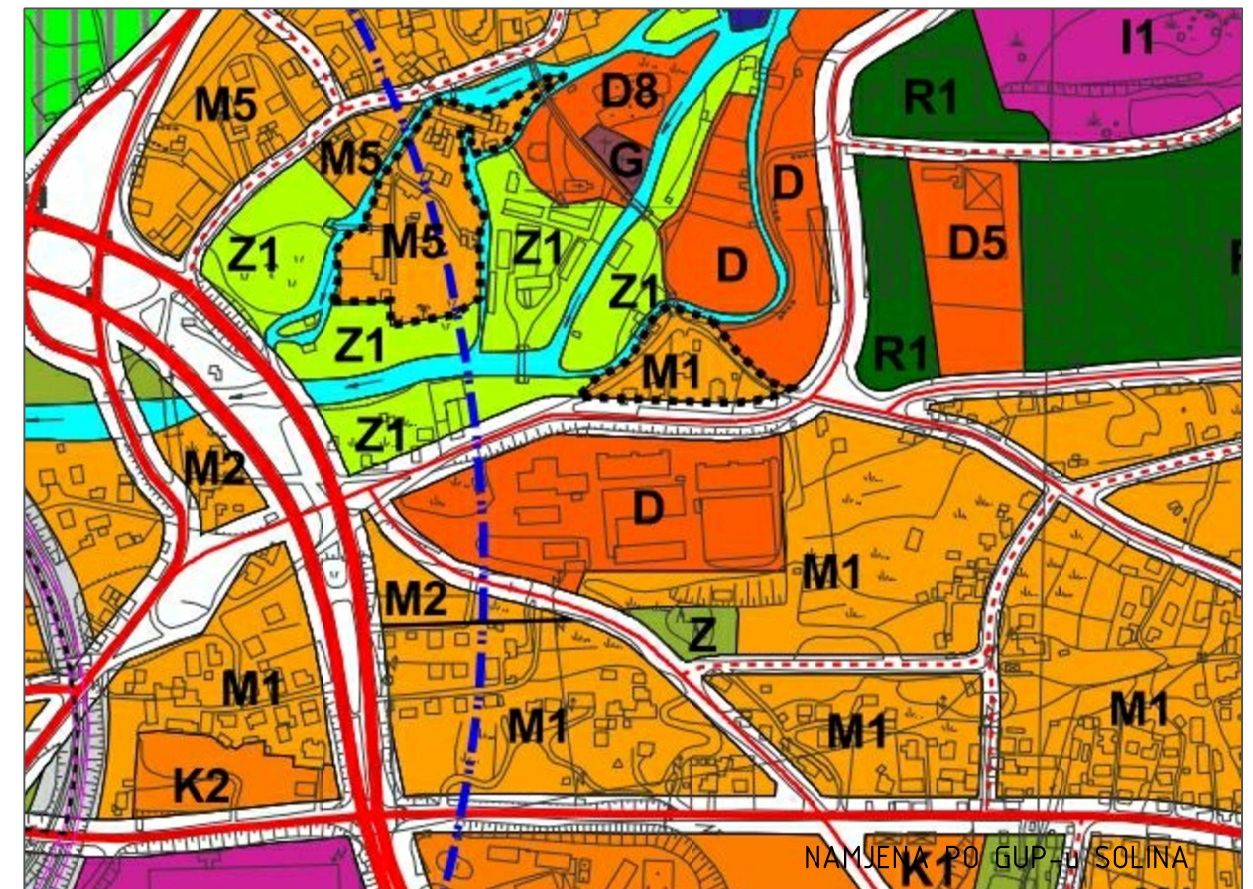
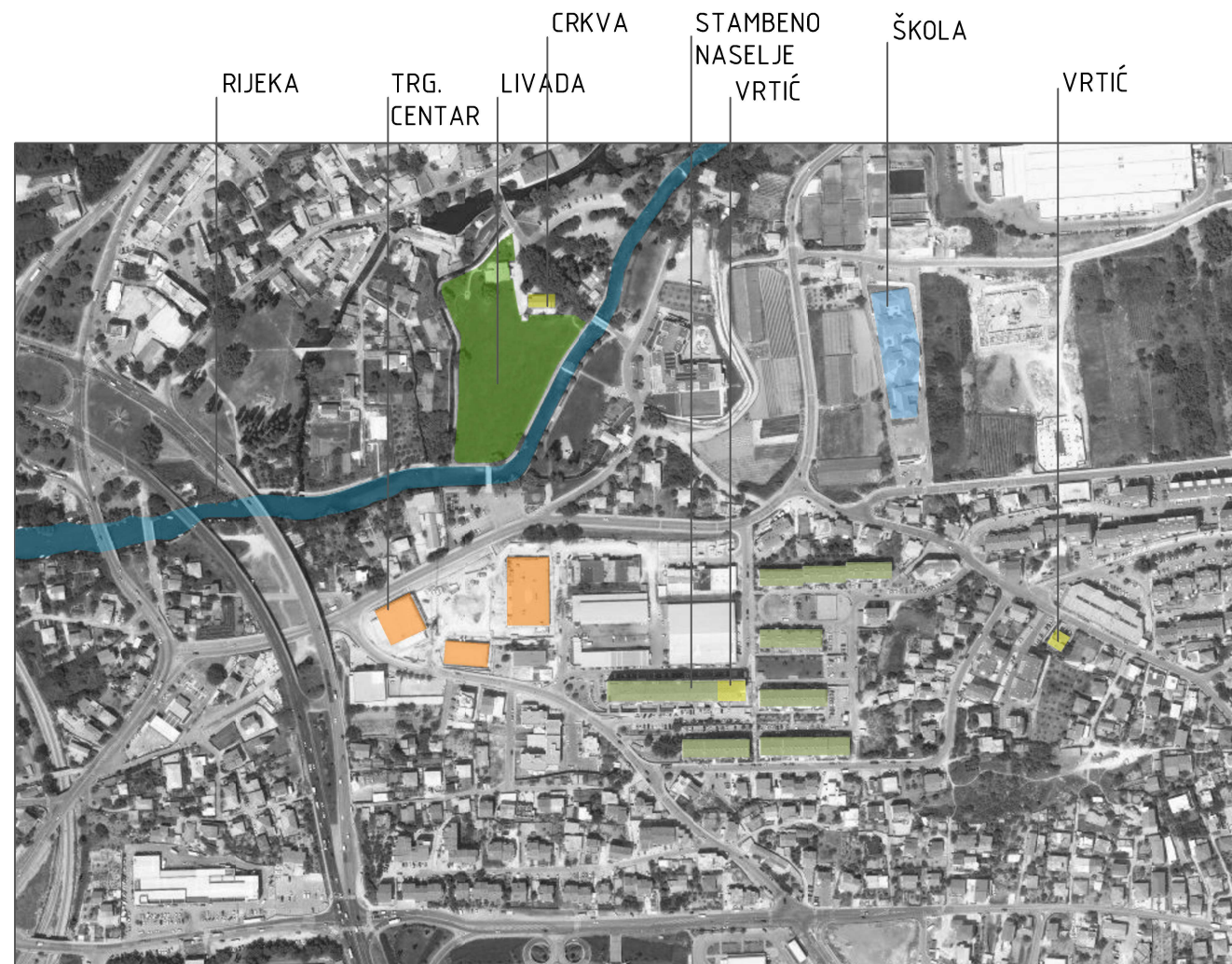

Na predjelu Smiljanovac, kojem pripada lokacija, nalazila se istočna antička nekropola, na strmini koja ima pad od juga ka sjeveru i razvedenoj riječnoj delti, te plodnom salonitanskom polju. Arheološka istraživanja u XIX. i početkom XX. stoljeća pozornost usmjeravaju na urbanu cjelinu Salone, dok lijevu obalu rijeke Jadro zapostavljaju. Topografski tlocrti plana Salone prema F. Carrari, Vicku Andriću, 1821., Francescu Lanzi, don Frani Buliću, nemaju vidljive ostatke vidljive ostatke antičkih građevina na lijevoj strani rijeke Jadro, izuzev spomenutog. Jugoistočna antička nekropola na predjelu Smiljanovac jedna je od većih salonitanskih nekropola koja se protezala sve od Vranjica do naselja Japirko. Tijekom istraživanja provedenih od 2011. do lipnja 2012. evidentirano je ukupno 974 groba s 2000 nalaza. Predmeti pronađeni u grobovima pokojnika datiraju od 2. stoljeća prije Krista, pa sve do 6. stoljeća nove ere. Parcela je naknadno bila vojni posjed, a danas je u vlasništvu triju privatnih tvrtki i državnom vlasništvu. Trenutno se na obuhvatu nalazi 5 većih objekata, u kojima se nalaze skladišta, te hostel, restoran i stanovi za socijalne slučajeve. Objekti na sjevernoj strani parcele su u derutnom stanju i zapušteni. Visina objekata iznosi P i P+1.

Lokacija se nalazi u samom centru, u zoni društvene namjene predviđene po GUP-u grada Solina. Odabrana je zbog dobre prometne povezanosti, kao i blizine različitih sadržaja srodnih društvenom centru za djecu. Budući da se nalazi na obodu državne ceste D8 koja povezuje Trogir-Kaštela-Solin-Split-Omiš, predviđeno je korištenje ne samo lokalnog stanovništva, već i šire. Pristup samoj parceli omogućen je s kolno-pješačkih prilaza sa sjeverne, južne i istočne strane.

Teren pada u smjeru od juga prema sjeveru, od najviše kote 14,00 do najniže kote 4,21.

Površina parcele iznosi 16 750 m².

U neposrednoj blizini lokacije nalaze se stambeno naselje Japirko, crkva i livada Gospe od Otoka, rijeka Jadro, škola, vrtići, dvorana, te trgovački centar.

S južne strane lokacije nalazi se stambeni objekt, P+6+Pk, koji zbog svoje visine baca sjenu na južni dio parcele.

S istočne strane lokacije su stambene zgrade visine P+4 i P+5.

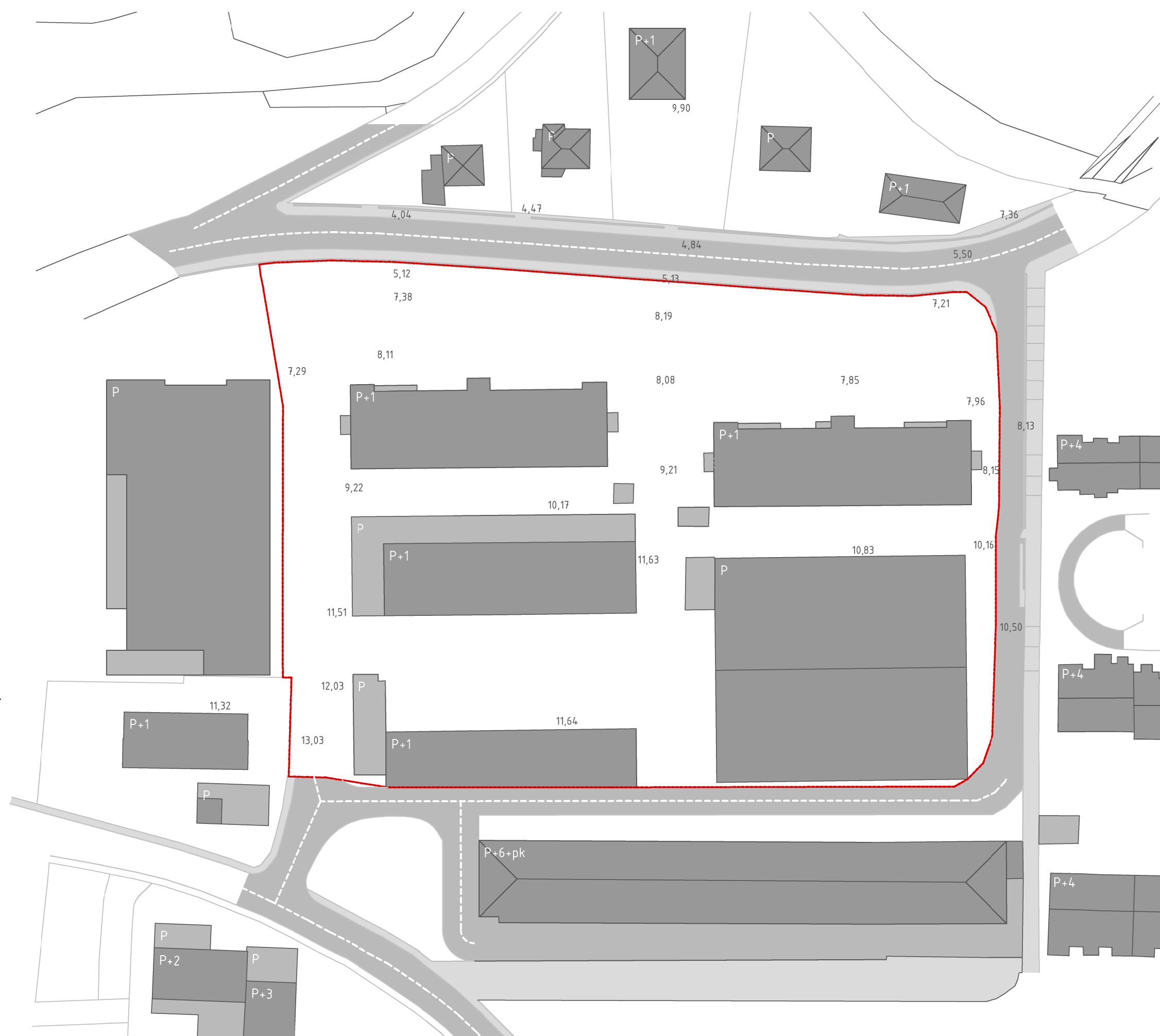
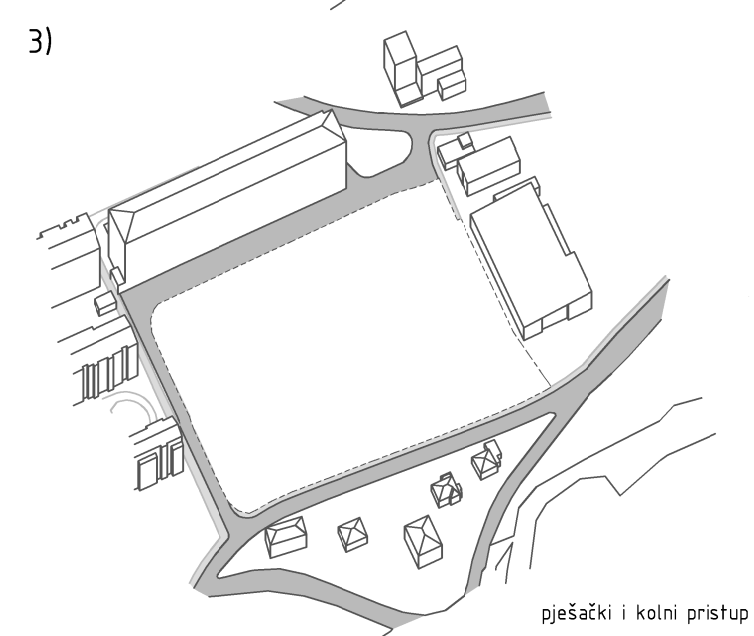
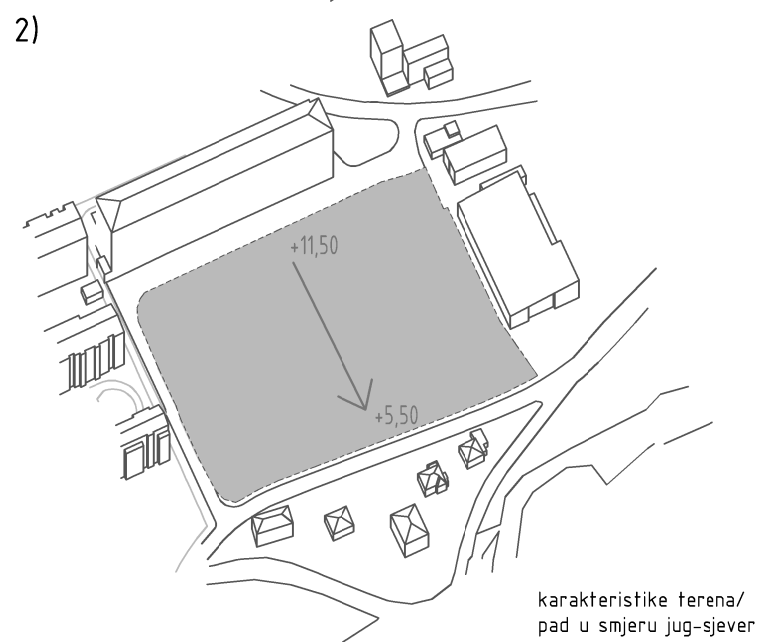
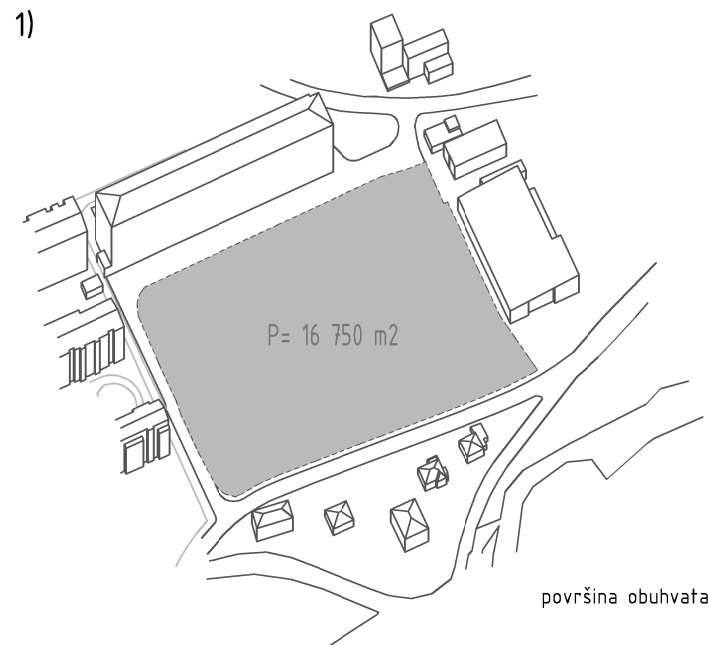
Sa sjeverne strane se nalaze obiteljske kuće visine P i P+1, dok je sa zapadne strane trgovački centar "Lidl" također visine P.

U blizini parcele je i škola "Kraljice Jelene", sa pripadajućom dvoranom koja je trenutno u izgradnji.

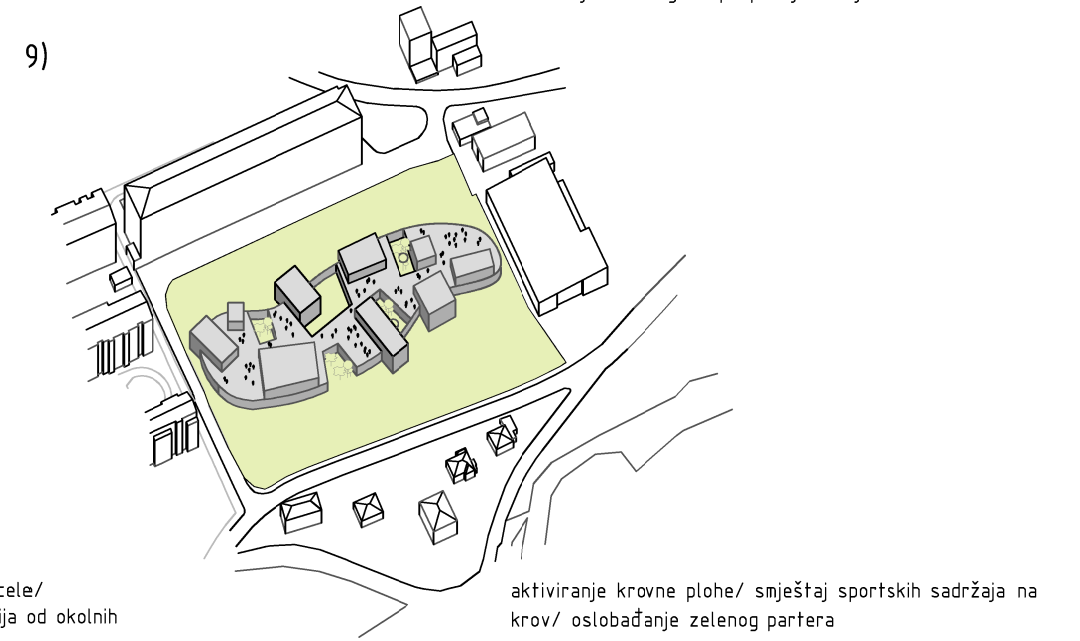
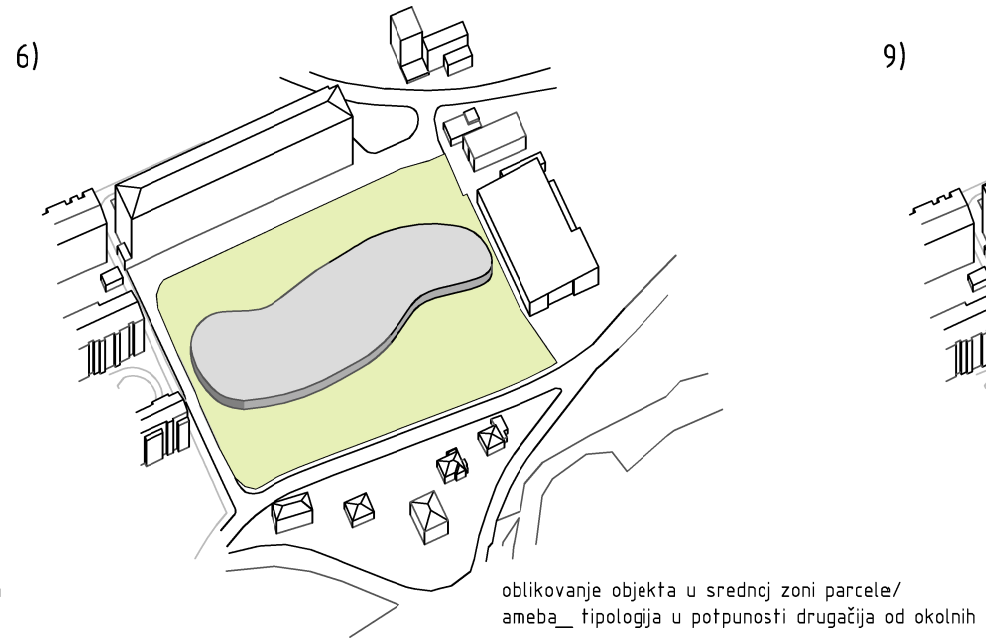
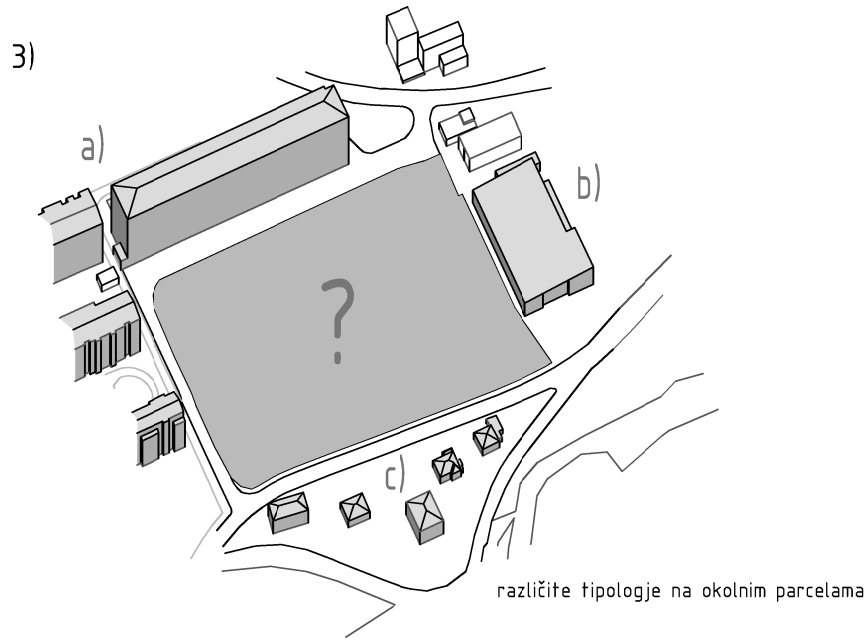
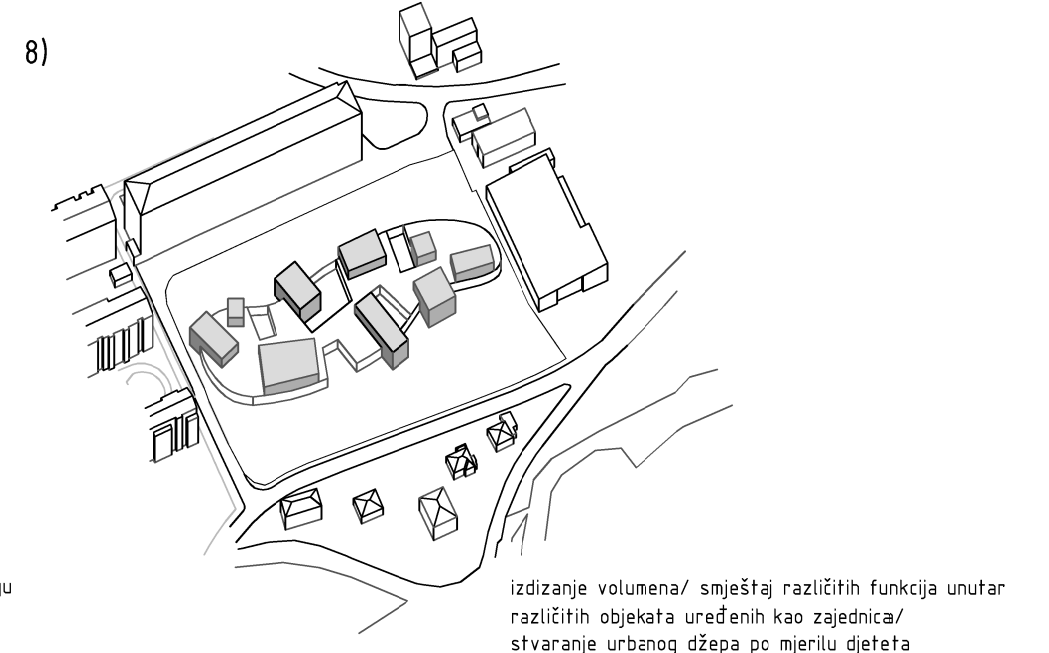
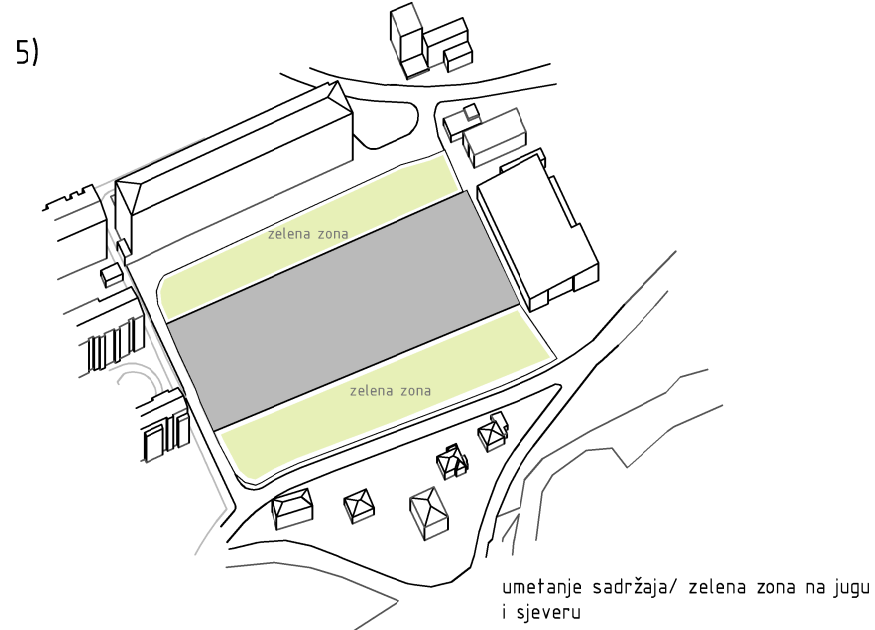
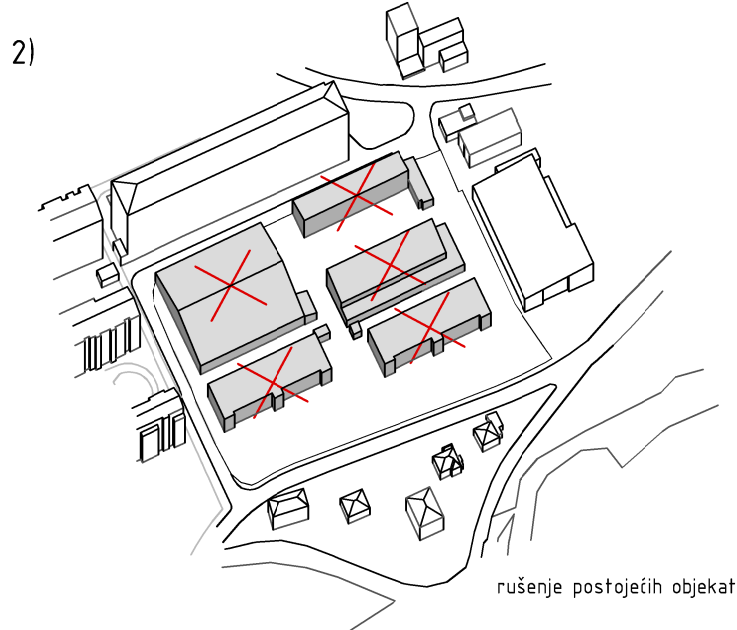
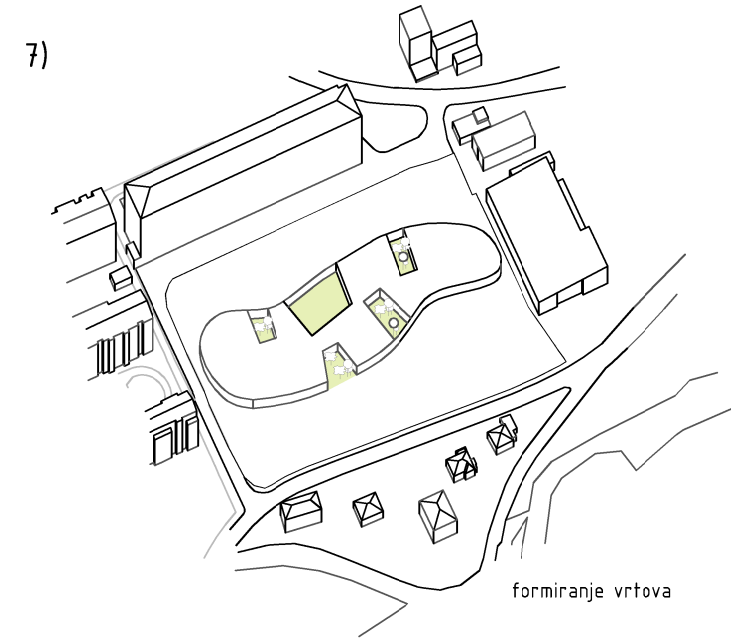
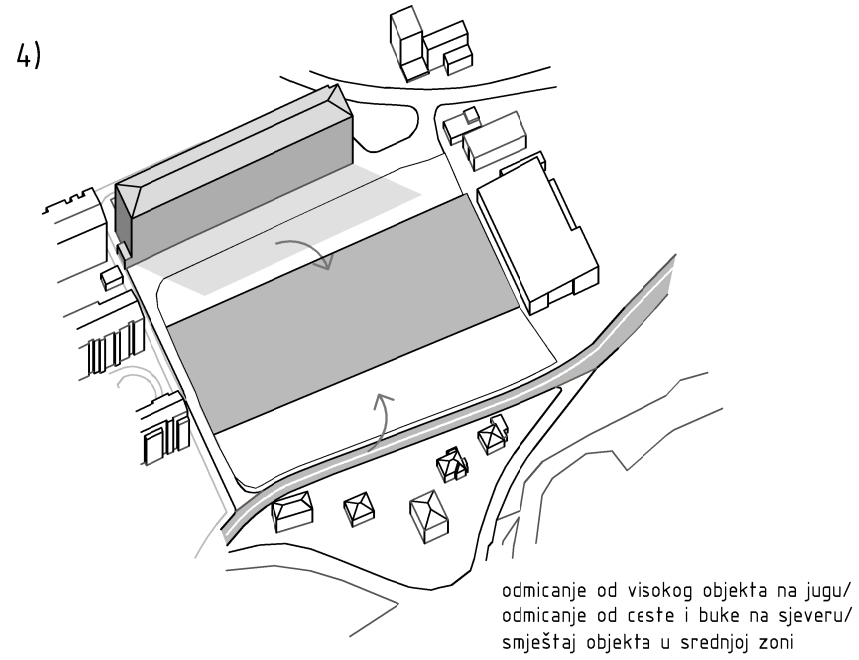
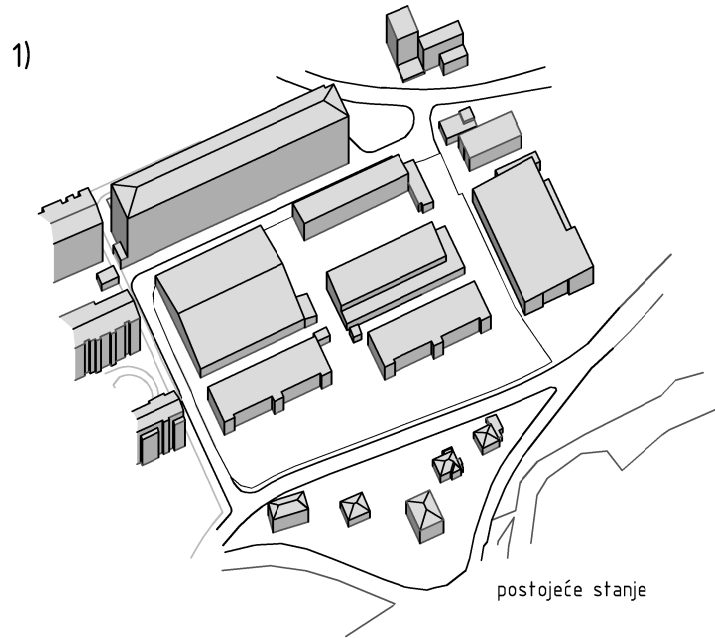
Tu se nalaze i dva vrtića, od kojih jedan u prizemlju objekta s južne strane parcele.

LIVADA GOSPE
OD OTOKA

RIJEKA JADRO

S

P+1

P

P

P+1

P

P+1

P+1

P+4

P+4

P+4

P

P+1

P

P+6+pk

P+4

±00,0= 8,23

P

P+2

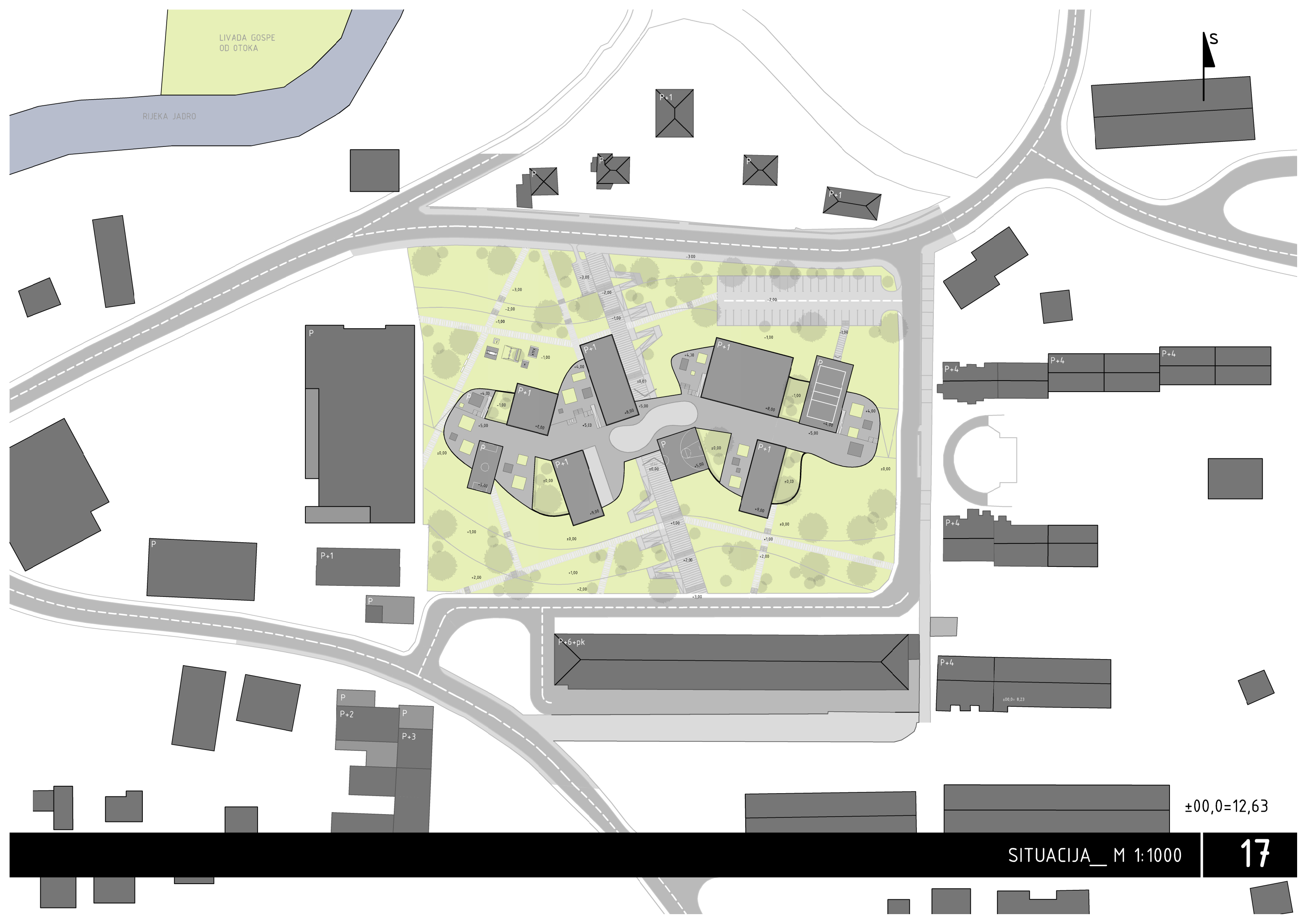
P

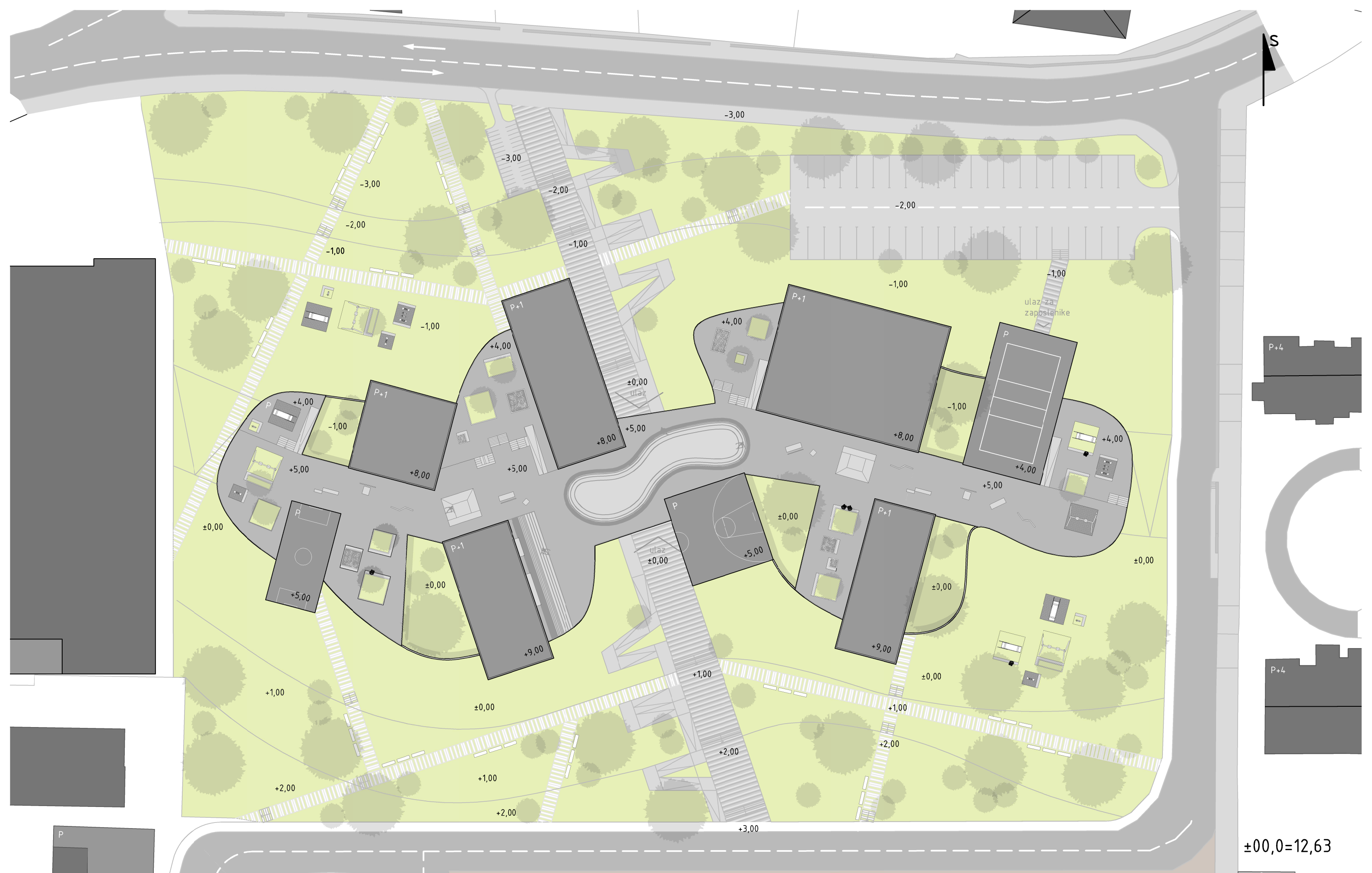
P+3

±00,0=12,63

SITUACIJA_ M 1:1000

17

±00,0=12,63

S

P+1

P

P

P

livada

park

parking

gospodarsko dvorište

dječje igralište

umjetna stijena

kafica/slaščarna

animacija

igračnica

kafica za roditelje

garderoba

dvorana za razvoj vještina

garderoba

dvorana za ples

garderoba

dvorana za ples

vjetrobran

portir

prodaja karata

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

ured

±00,0= 8,23

P+6+pk

garderoba

spremište

glazbena radionica

likovna radionica

dramska radionica

radionica dizajna

radionica

likovna radionica

radionica dizajna

radionica

likovna radionica

radionica dizajna

radionica

likovna radionica

radionica dizajna

radionica

likovna radionica

radionica dizajna

radionica

likovna radionica

radionica dizajna

radionica

likovna radionica

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

izložbeni prostor

čekaonica/internet

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

prostor za kolica

vjetrobran

garderoba

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

repeticije

tribine

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

ostaci spremište

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

predavanja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

kuhinja

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

djeljenje hrane

E

E

F

F

A

A

B

B

C

C

D

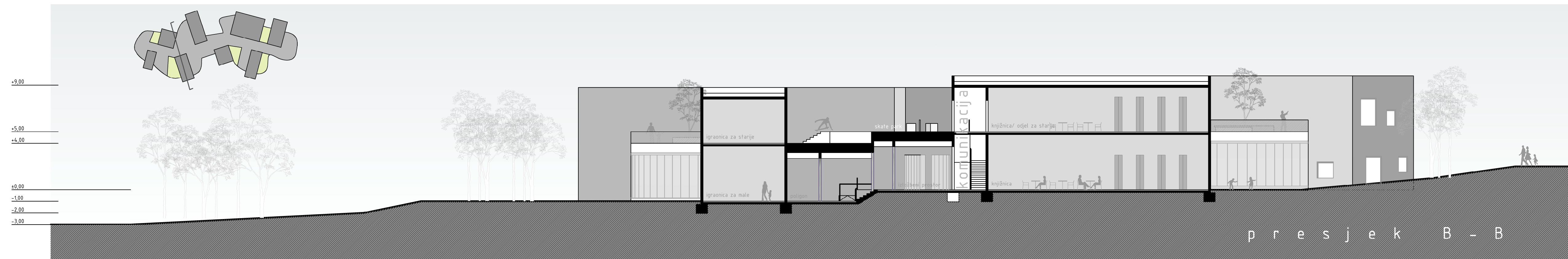
D

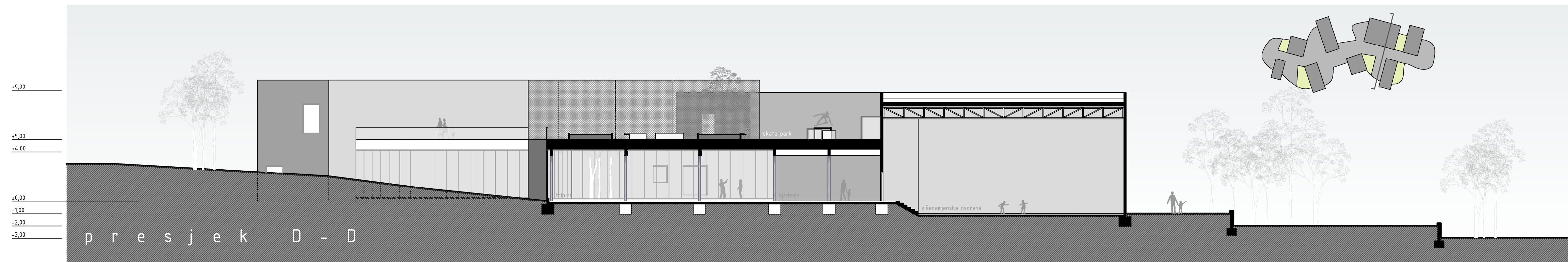
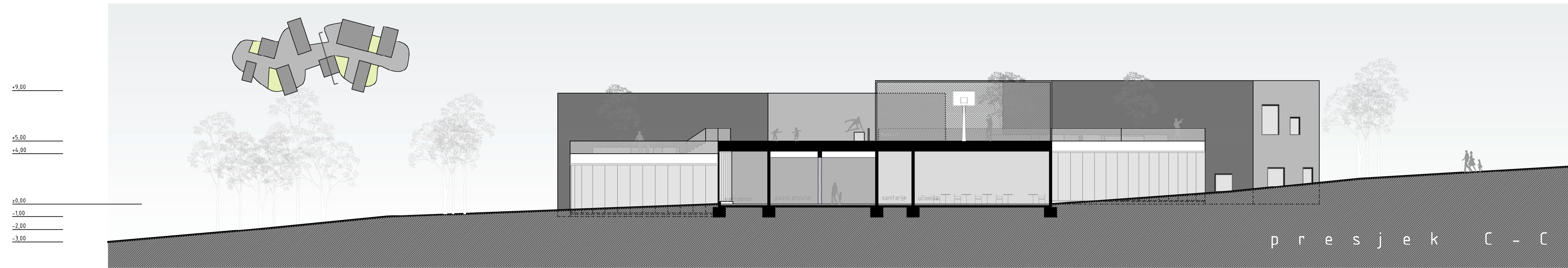

±00,0= 8,23

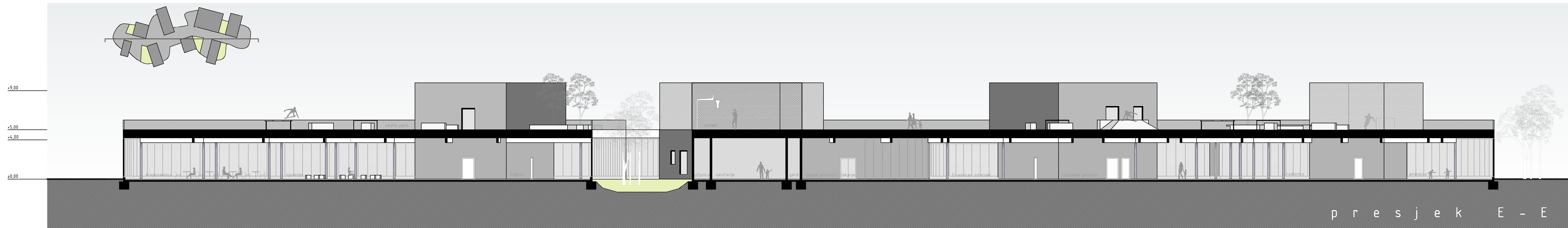

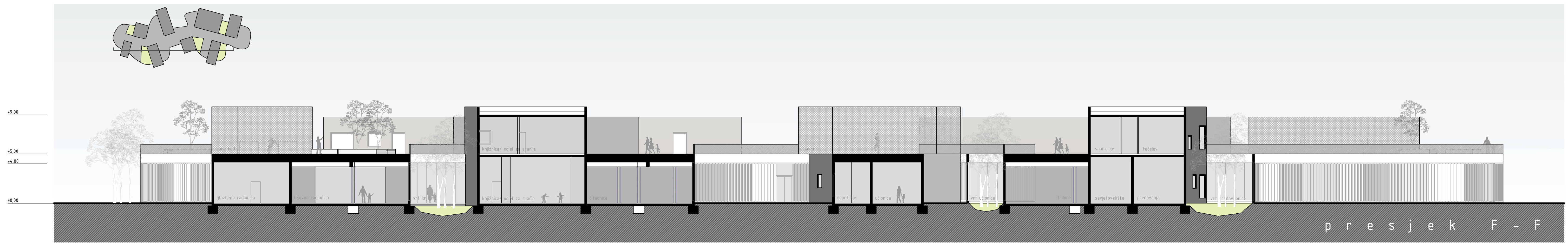

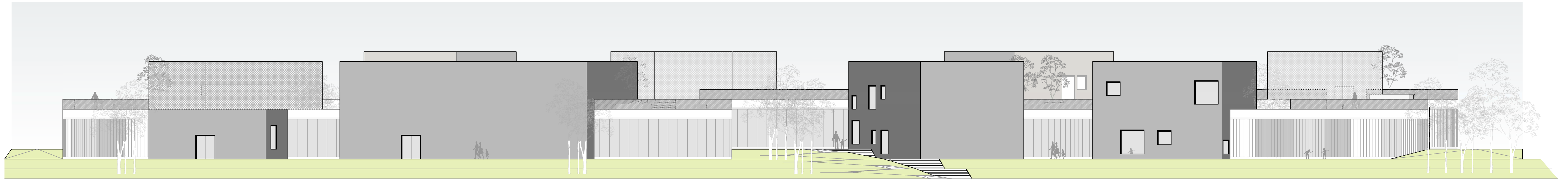

presjek E - E

presjek F - F

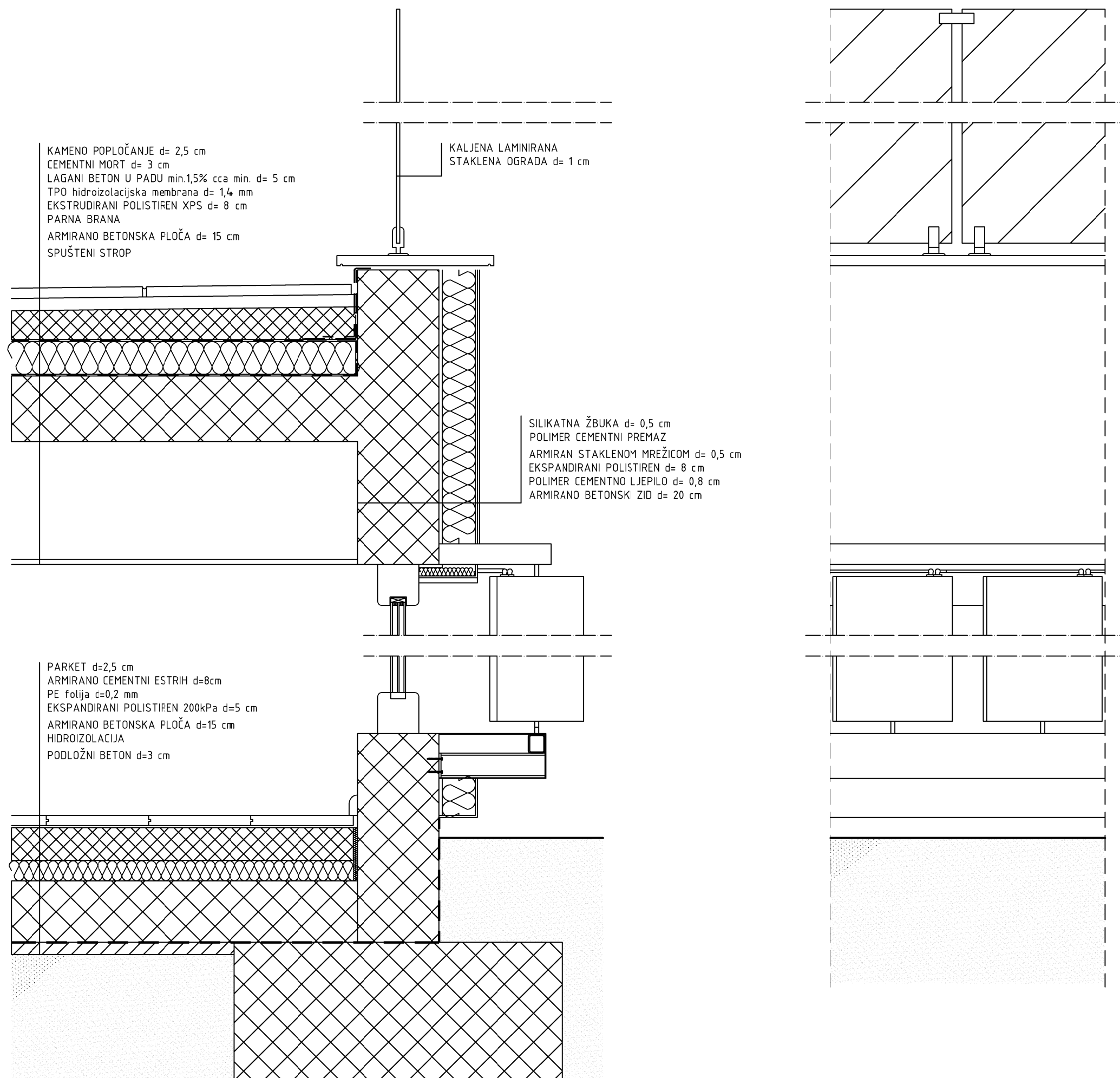

s j e v e r n a f a s a d a

j u ž n a f a s a d a

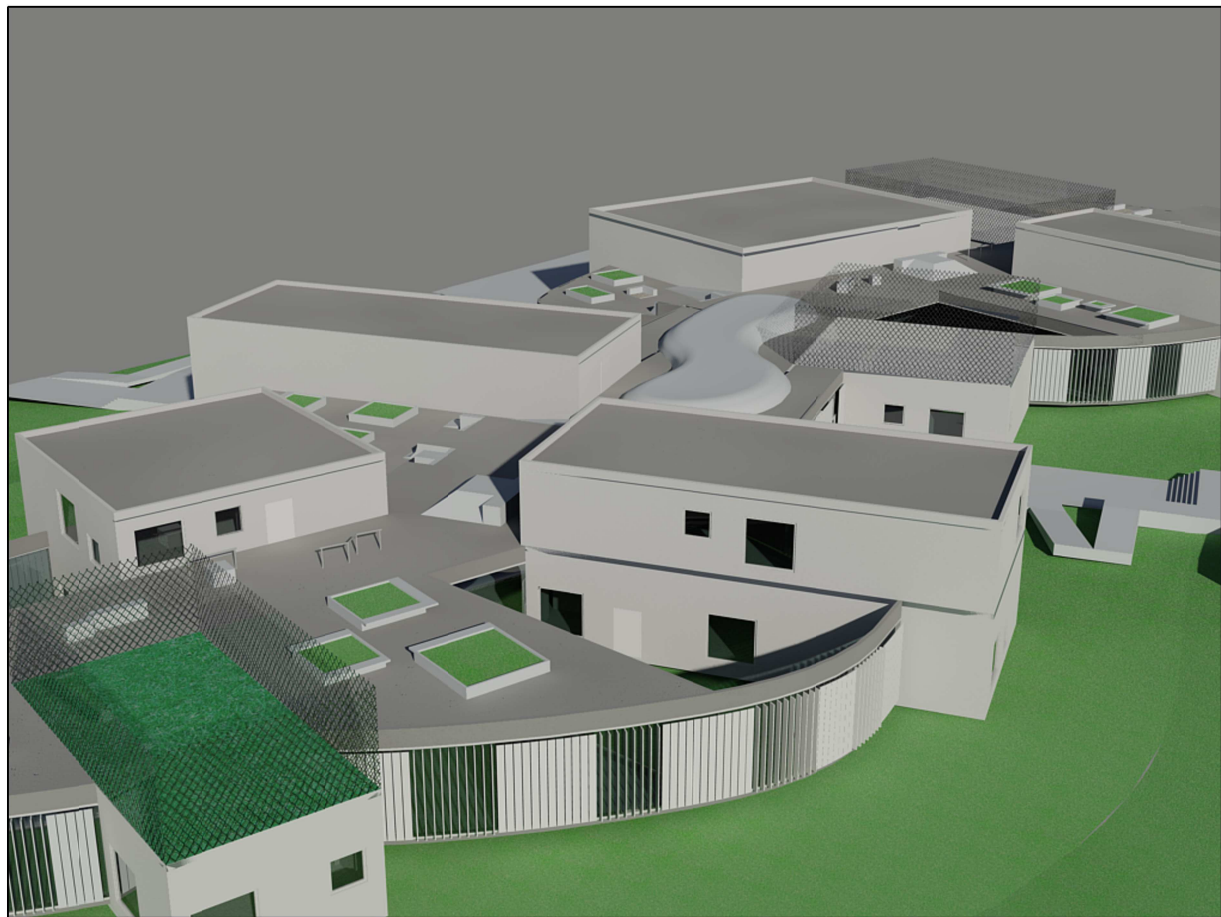

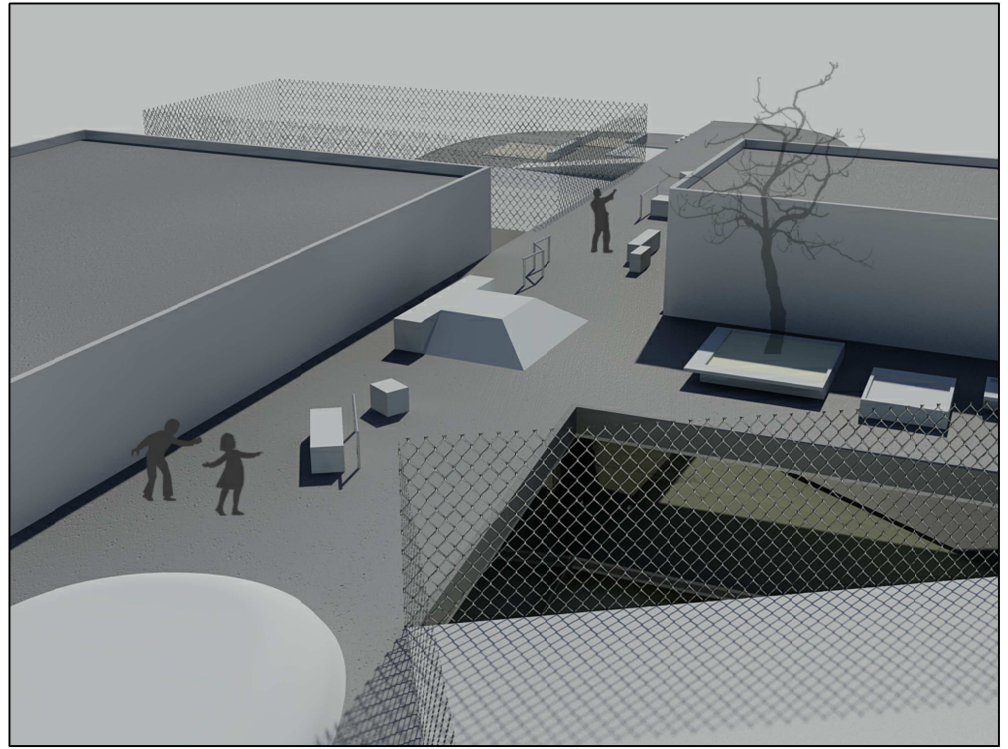
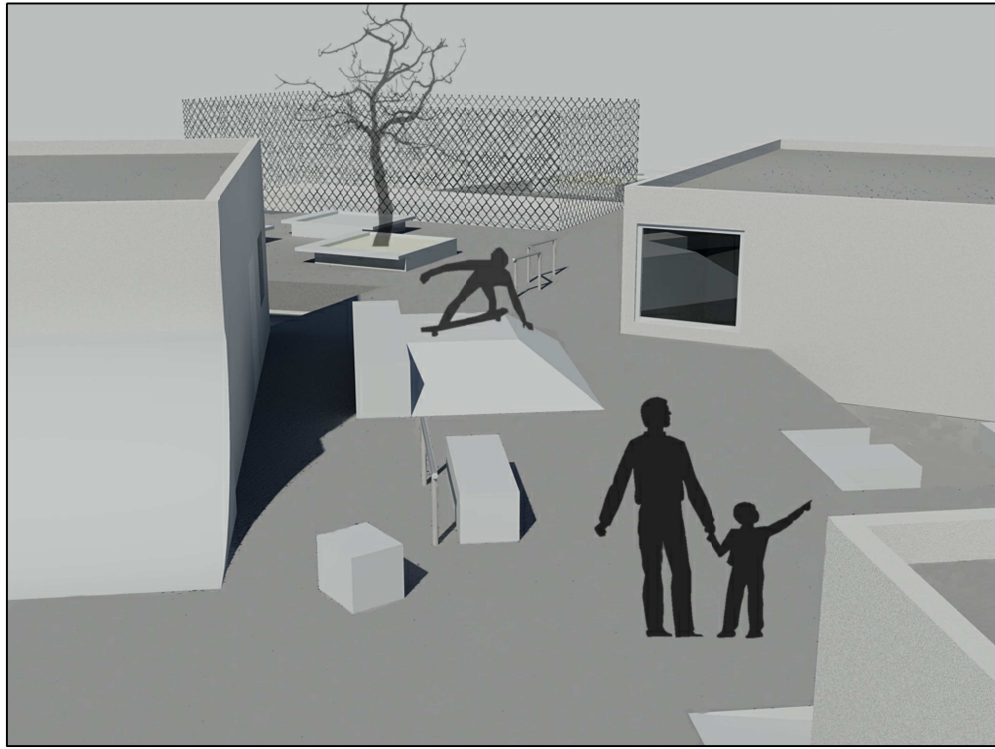
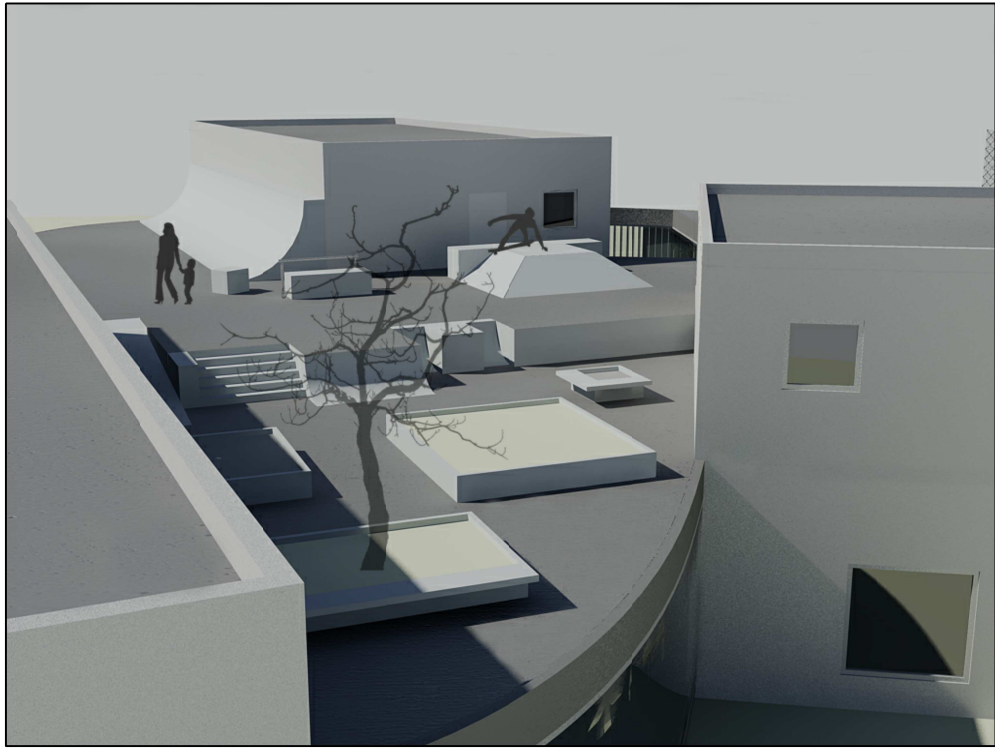

Urbanističko rješenje

Buduća građevina se nalazi u samom centru grada Solina, na predjelu Smiljanovac. Smještena je na parceli koju omeđuju kolni putovi sa istočne, južne i sjeverne strane. Kolni pristup parkiralištu je sa istočne strane, a pješački pristup parceli otvoren je sa sjeverne i južne strane.

Teren na kojem se nalazi građevina je u nagibu. Pada u smjeru jug-sjever. Visinska razlika između dviju najudaljenijih točaka je 6 metara. Katnost postojećih objekata je P i P+1. Nakon napravljene valorizacije postojećih objekata, odlučeno je da se oni ruše.

Arhitektonsko rješenje

Novi kompleks se sastoji od osam objekata u kojima se nalaze sadržaji različite namjene (višenamjenska dvorana, knjižnica, radionice, igraonice...), te središnje "amebe" koja ih povezuje u cjelinu.

Oblikovno rješenje

Osam objekata ortogonalne forme postavljeni su na lokaciju kao imitacija solinskih kuća, te se međusobno izmiču kako bi jedni drugima omogućili južno osvjetljenje. Unutar njih smješteni su sadržaji individualnog karaktera. Središnja "ameba" je u potpunosti drugačiji objekt koji ih povezuje i ujedinjuje svojim sadržajima za zajedničko korištenje i interakciju. Na ortogonalne objekte vežu se zeleni vrtovi koji dodatno osvjetljuju prostor, a u njima se nalaze i individualni vanjski sadržaji. Krov je prohodan, a na njemu su smješteni sportski sadržaji, sportski tereni, dječja igrališta, te skate park. Prostor oko objekta je u potpunosti ozelenjen i čini svojevrsan produžetak livade Gospe od Otoka. Glavni pješački pristup parceli omogućen je sa sjeverne i južne strane parcele, te vodi do jednog od dva ulaza u objekt.

Konstruktivno rješenje

Konstrukciju čine sklopovi armirano-betonskih stupova, ploča, greda i zidova, dok prostor dvorane ima čeličnu konstrukciju.

Materijali i zaštita od insolacije

Pročelja se sastoje od kombinacije dvostrukog izo-stakla i vertikalnih drvenih brisoleja kao zaštite od sunca. Vanjsko staklo je emajlirano i toplinski nisko propusno. Ostakljene prozirne plohe sa unutarnje strane su dodatno opremljene sa unutarnjom zaštitom od sunca.

Instalacije

U objektu su predviđene sve potrebne instalacije i to: hidrotehničke, strojarske i elektroinstalacije.

Kroz građevinu su provedene sve neophodne instalacije jake i slabe struje (tt mreža, računalna mreža, vatrodojava i dr.) i to kroz strop, odnosno u visini konstrukcije same građevine.

Instalacije vodovoda i kanalizacija racionalno su raspoređene u svim dijelovima građevine.

Prometno rješenje

Pješački pristup parceli je moguć sa sve četiri strane, ali glavna šetnica koja vodi u objekt prostire se u smjeru sjever-jug, te omogućava dolazak iz dva glavna smjera, centra Solina, te stambenog naselja Japirko. Sa sjeverne strane je smješten parking za bicikle, kako bi djeca samostalno mogla pristupiti objektu. Parking za aute se nalazi u sjeveroistočnom uglu parcele, te je povezan s ulazom za zaposlenike i gospodarskim blokom.

Literatura

1. Konvencija o pravima djeteta.
2. Milanović, M., Stričević, I., Maleš, D., Sekulić- Majurec, A. (2000). Skrb za dijete i poticanje ranog razvoja djeteta u Republici Hrvatskoj. Targa, Zagreb.
3. Paravina, E. (1999). Ostvarivanje prava djeteta. Zagreb: Savez društava Naša djeca Hrvatske.
4. Državni zavod za statistiku.
5. Maleš, D., Stričević, I. (2005.) Moja prava. Udruženje Djeca prva, Zagreb
6. Maleš, D., Stričević, I. (2004.) Roditelji i prava djeteta. Udruženje Djeca prva, Zagreb
7. Maleš, D., Milanović, M., Stričević, I. (2003.) Živjeti i učiti prava, Zagreb